

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy óra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy óra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOZSEF.

Péntek, február 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérelkek: **A ház-problema.**
  - A szőlősgazdák kölcsönel.**
  - A vámháború vége.**
  - A Kereselyázó-egyesület ügyel.**
  - Mikor az ápoló alszik.**
  - Zsúr-témák.**
  - Három napos közgyűlés.**
  - Aradi katonák suki-gyakorlatai.**
  - Mikor a férj temetni jár.**
  - A főváros ötmilliója.**
  - Tárca: Egy cárné emlékiratai.**
  - Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.**
- Irta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

A ház-problema.

Arad, február 15.

Temesvárott, a konkurens városban, az emberek komolyan foglalkoznak egy tudománnyal, amelyet nálunk nem tanítanak iskolában és a melyről nem tart előadásokat Timon Zoltán tanár ur. Elismerjük, szürkébb ügy, mint a szabad szerelem, meg a többi; csak hogy valamenyünknek a zsebébe vág s némelyikünknek már a torkát szorongatja. Ez a tudomány: a lakáspolitiká. Ennek a tudománynak az lenne a hivatása: a város gondoskodjék arról, hogy polgárai egészséges, jó lakást kapjanak, hogy a háziurak a polgárokat ki ne uzsorázhassák, — de arról is, hogy az egészségtelen építkezési verseny folytán az üres lakások válsága ne következék be.

Egy könyvet kaptunk ma a kezünkbe. Geml József, Temesvár város főjegyzője

írta, ily címen: *Temesvár lakás-politikája*. Boldog begapartiak! Nekik még az is van. Mindig panaszkodtunk (s gyakran igazunk is volt), hogy Temesvár mindent kap a kormánytól; s lám, maguktól is tudnak olyasmit szerezni, ami nálunk nincsen. Nálunk évtizedek óta várunk a városfejlesztési programra, — s mégse tud elkészülni. Azalatt a város jobbra-balra fejlődik; a Nagykörut vonala immár beleütközik a Marosba, az Ovártéren cottage-rendszerű házakat akarnak építeni, a csalai erdő alatt tisztviselő-telepet, a Béla-teret parádé-piacnak választottuk ki, a nélkül, hogy ebben a zürzavarban valami rendszer lenne. Így halmozódnak egyre-másra Arad város újabb és újabb görbéi és zsákutcái. Amialatt arra várunk, hogy egy másik Weitzer János arra fogja hagyni a vagyonát, hogy abból Aradnak városfejlesztési programját állapítsák meg.

Hát még milyen beláthatatlan távolság választ el minket az okos lakáspolitikától! Pedig hogy mily nagy szükség lenne rá, a temesvári főjegyző könyvének egy fejezete a bizonyosága. Ez a fejezet ép arról szól, a miben ma Arad város közgyűlése döntött, s a mely minden városban aktuálissá lesz: *támogassa-e a város adókedvezményvel azt, hogy a régi házakat újjáépítsék?* Aradon egy bizonyos fokú támogatás ma is fennáll, amennyiben a régi házak helyén épült új házak tíz évig a régi házak adóját fizetik. Temesvárott, amikor ez az ügy egyes háztulajdonosok

kérelmére a közgyűlés elé került, a város építési bizottsága még kevesebbet ajánlott, mint amennyi Aradon ma van; a javaslat szerint a régi ház helyén épült új ház nem fizetne több községi adót, mint amennyit a régi ház után fizetett, a következő évben ezen felül a régi és az új ház után eső községi adó különbözetének ötven százalékát. Temesvár azonban *ezt is elutasította*, oly indokolással, hogy „pusztán a régi házak tulajdonosainak magánérdekében, a többi adót fizető közönség rovására, nem adhat kedvezményt.”

Nem felejtjük el, hogy Temesvárott sokkal több üres háztelek van, mint Aradon s hogy itt az egyes városrészek között jelentékeny, beépítésre váró területek vannak. De ép ezért Aradon most is nagyobb adókedvezményt kapnak a régi házak helyén épült új házak tulajdonosai, mint a mennyivel Temesvárott melegebbek volna. És mindamellett, hogy Temesvárott több az üres telek s hogy a régi házak helyén épült házak után semmi adókedvezmény nem jár, a régi házak átépítése meglehetősen mérvben folyt. Temesvárott — a könyv statisztikája szerint — az utolsó tizenöt évben a Belvárosban, tehát csak egy városrészben, harminchétfő új ház épült a régi házak helyén, 141 lakással. Aradon tehát, ahol a főforgalmi vonalokon ugyszólván nincs is üres telek s a hol az átépített házak kapnak adókedvezményt, nem kell attól tartani, hogy újabb, a város háztartási mérle-

Egy cárné emlékiratai.

(Az orosz udvar titkaiból.)

Császári udvarnak a fényes, csillogó külső mögött rejtőz romoltsága, a kalandorok, cselzők és szerencselovagok világa szebben, jellemzőbben le nem festhető, mint azokban az emlékiratokban, amelyek II. Katalint, a hatalmas, nagy orosz cárnét vallják szerzőjükül. A törekvés, hogy igazolja a forradalmat, amely uralomra juttatta, le dija a kis anhalt-zerbsti hercegnőt arra, hogy emlékeit papírra vesse olyan időben, amikor még csak szerény kezdő volt Oroszországban. Fia, a szerencsétlen Pál, halála után fölfedezte az emlékiratokat, barátainak kölcsonzi és Kuraki herceg lemásolja. I. Miklós megparancsolja, hogy a rendőrség kobozza el a másolatokat, de Herzen Sándor a trónörökös nevelőjétől kap egy példányt, amelyet azután agitacionális célból közzé is tett.

Az idő nem semmisítette meg ezeknek a császári vallomásoknak üdöségét, báját, a mult szinte megelevenedik előttünk s intő tanulsággal szolgálhat a jelenben is.

— Férjemet (Péter holsteini herceg, akit nagynénje, Erzsébet cárnő trónörökössé tett) — mondja Katalin, akinek híre akkor bejárta az egész világot, aki merész politikai tervvel Oroszország határait mindig kijebb toltta, Lengyelországot tönkretette, Törökországot meg-

alázta — először tíz-negy éves korában láttam. Én akkor tízéves voltam. Bámulatomra azt hallottam, hogy a fiatal herceg nagyon szereti az italt és környezete csak nagy fáradtsággal bírja visszatartani attól, hogy meg ne ittasodjék. Szóvány volt és gyenge, makacsfejú, hirtelen haragú és veszekedős természetű. Nevelője nagyon szigorú volt s így alattomos, hazug és hamis lett. Mikor tizenhat éves volt, újból láttam. Nagyon gyermekes volt még. Nemsokára ez után, 1744 februárjában, Moszkvába jöttünk. Anyám elkísért. Az udvarnál két párt állt egymással szemben: az egyik Ausztria, a másik Franciaország mellett kardoskodott. Erzsébet cárnő fölött Rasumovszky fővadászmester uralkodott, aki a korlátlan urat játszotta. Péter nagyherceg figyelmes volt iránymában. Elbeszélte nekem, hogy a cárnő udvarhölgyébe, Lapukin kisasszonyba szerelmes, de lemond róla, hogy nagynénjének áldozatot hozzon s engem feleségül vehessen. Három tanítót kaptam, de miután az ország klímáját nem ismertem, cipő és harisnya nélkül, úgy, ahogy az ágyból felkeltem, olvastam reggelenként könyveimet. Tüdőgyulladás volt az eredmény, 27 napig lebegtem élet és halál között s mikor végre felépültem, borzasztó csunya voltam. Olyan voltam, mint egy csontváz s halvány arcom megnyult. A cárnő festékdobozt küldött s megparancsolta, hogy pirosra fessek magam. Egyik délután a cárnő hirtelen a szobámba toppant s anyámat egy mellékhelyiségbe szölytötte. A be-

szelgetés sokáig tartott s mikor vége volt, Lestouque gróf így szólt hozzám:

— Csomagját rendbe kell hoznia, visszatér hazájába!

Tejjesen közömbös volt ez reám nézve, csak az nem, hogy el kell veszítenem — Oroszország koronáját.

Itt nyilatkozik meg először az uralkodónő Katalinban, aki szegényesen — egy tucat inggel, csak a legszükségesebb ruhával és olyan kelengyével, amelyben még ágynemű sem volt, — érkezett Oroszországba. De reménye új életre kel, amikor megtudja, hogy csak a francia követ cselszövénye volt az egész s az indulási parancsot visszavonták. Élete vidámabbra fordult, míg végül egyik reggelen a dusan aranyozott, nagy udvari kocsit el nem vitte a templomba, ahol a trónörökösrel megeskették. Anyja, aki nem egyszer arculütötte a hercegi menyasszonyt, ha elégedetlenkedett, elhagyja, a cárnő féltékenyen visszavonul s a külső világgal való érintkezésében szigorúan megfigyelik.

— Egy nagyhercegné, mondták neki — a levelezést a külügyminiszteriumra bizza, csak alá kell írnia a fogalmazványokat, amiket elébe terjesztenek.

A hazájából kapott leveleket a harisnya-kötő alatt rejtette el, vagy éjjel ingujjába dugja. Természetesen a platonikus szerelmesek — többek közt Tsernitsew gárdatiszt — szerelmes levélkéi sem maradnak el, de rögtön áthelyezik

gét erősen megbillentő kedvezmény nélkül a régi házak helyén nem fognak újakat építeni.

A sok becses anyagot tartalmazó tanulmány szerzője, Temesvár város főjegyzője is annak a nézetnek híve, hogy a város az átépítést kedvezményekkel ne támogassa.

A városok — írja — csak akkor avatkoznak be pozitív és aktív módon a lakáskérdésbe, ha azt a közjóra irányuló kétség-telen és sürgősen orvosolandó tekintetek, vagy veszélyes állapotoknak gyors szanálása elkerülhetetlenül szükségessé teszi és ha a privát tevékenység erre nem képes. Tehát csakis a régi rossz és egészségtelen épületek átépítése képezze a kedvezményre irányuló tárgyalás anyagát.

Az átépítés mesterséges fokozását sérelmesnek tarthatják mindazok is, akik régi házaikat már eddig (t. i. Temesvárott) városi kedvezmény nélkül átépítették, vagy akik a kedvezmény dacára jelenleg bármilyen okból nem építhetnek. Ha a háztulajdonos a természetes fejlődéssel lépést tartani nem képes, vagy nem akar, ám viselje a következményeket s ingatlana elértéktelenedését tulajdonítsa önmagának; de igazán sérelmes és igazságtalan lenne rá nézve, ha ingatlana értékének devalválását maga a város, esetleg még az ő adófillérének (a pótdó-felémelés esetén) igénybevételel idézné elő.

Ha a kedvezmény (amit a szerző nem tart valószínűnek) csakugyan igen sok régi épületnek átépítését idézné elő, akkor a lakosok állapotában némi javulás állana ugyan be, de a város gazdasági érdekei szempontjából a baj még nagyobb lehet; mert valószínű, hogy a régi kisebb házak helyett keletkező nagy bérházak sok időre nemcsak kielégítenék a lakás-szükségletet, hanem lakásválságot teremtenének, úgy, hogy ez esetben úgy az ingatlanok tulajdonosaira, mint a városi háztartásra kiszámíthatatlan hátrány állana elő.

A belvárosban — így folytatja a temesvári főjegyző, a maga városának viszonyairól szólva, de amit mond, az egészen ráillik Aradra is — amugyis önként, a legujabban fokozott mérvben halad az átépítés s azt a helyes üzleti számítás illezi elő; s a számítás nem is lehet rossz, mert egy teljesen modern lakóház a belvárosban biztosan meghozza a tőke kamatját. Ugyan-

azért a belvárosi régi házak átépítéséhez csak vállalkozási kedv és tőke kell. Maradjon a hatósági segély annak a néposztálynak, amely vélelemre szorul.

Az utolsó mondás igazságát érezzük, bár idegen nekünk. Temesvárott világosabb már ez. A temesvári főjegyző ezen szép igazság után tér át arra, a minek aktualitásából a tanulmányt Temesvár szabad királyi városa kiadta: a munkáslakások kérdésére. Ezt kell a hatóságnak támogatni. Hanem nálunk ezzel nem érünk rá foglalkozni. A gyáraink ugyanis egyre fogynak, mire egy se marad. kiknek építenénk akkor munkáslakásokat?

A házprobléma egyébként, melyről fennebb szólottunk, ma már nálunk túlhaladott álláspont. A ma délutáni közgyűlés hatvan szóval negyven ellen másodizben elvetette a kérelmet, bár ezuttal az aradi ipartestületben hatalmas és rokonszenves protektora volt az ügynek. Hogy azonban az érdekelt háztulajdonosok teljes bizonyosságban legyenek a felől, hogy nem történt velük igazságtalanság: idéztük a temesvári főjegyzőnek ép aktuális időben jött könyvéből ezeket az igazságokat.

A szőlősgazdák kölcsönei.

(Fizetési halasztások. — A bor-aukció. — A kioszk bérlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete ma délelőtt 11 órakor a Gazdasági Egyesület székházában igazgató-választmányi gyűlést tartott, amelyen több fontos és a szőlősgazdákat közelről érintő kérdés került tárgyalás alá.

Szabó Zoltán ügyvezető igazgató a tárgyszorozat előtt bejelenti, miszerint a múlt választmányi gyűlés határozatából kifolyólag az egyesület elnöksége feliratot intézett a pénzügyminisztériumhoz a végből, hogy az aradhegyaljai szőlősgazdák részére a múlt év őszén esedékesse vált agrár-kölcsön törlesztések teljesítésére — tekintettel a múlt évi nagy szárazságra és gyenge szőlőtermésre — méltányos fizetési halasztás engedélyeztetésék. Ezen kérvény sorsáról

Barabás Béla országgyűlési képviselő közbenjárása folytán az egyesület elnöksége azon értesítést kapta, miszerint a minisztérium nincs abban a helyzetben, hogy a hátralékos termelőknél egy általános halasztást adhasson, de tekintettel a sok méltánylandó körülményre, a minisztérium ezen kérvényt lefogja küldeni az aradi pénzügyigazgatóságnak azzal, hogy az egyes adósok által beadandó külön-külön kérelmeket a halasztás iránt vegye méltányos figyelembe és ehhez képest tegye meg véleményes javaslatát a halasztás iránt.

Előadó javaslatára a választmány elhatározza, hogy ezen körülményre a szőlősgazdák figyelmét a helyi lapok útján felhívja s egyúttal a pénzügyigazgatóságnál is lépéseket tesz a szőlősgazdák ezen kérvényeinek jóakartu kezelése érdekében.

Az Aradhegyalján rendezendő boraukciók tárgyában jelenti az ügyvezető igazgató, hogy erre vonatkozólag a programszerű előkészületek megtételre, azonban az aukción való részételre a szőlősgazdák közül ezideig még csak 18-an jelentkeztek s a borkereskedők részéről is kevesen jelentettek még be vevő szándékukat. Ennek dacára elhatározta a választmány, hogy az aukciókat minden körülmények között meg fogja tartani s az egyesület elnökségét a további intézkedések megtételére felhatalmazta.

Bódi Bódog szőlősgazda a Mezőgazdasági Hitelbank Részvénytársaság megkeresése folytán indítványt terjeszt a választmány elé arra nézve, miszerint az egyesület tagjai felhívandók volnának, hogy nevezett részvénytársaság közvetítése útján beszerzendő műtrágyákkal nagyobb szabású kísérleteket eszközöljenek, amit indokoltá tenne egyrészt azon körülmény, hogy az Aradhegyalján a szőlősgazdák a trágyaanyagoknak igen nagy hiányát érzik, másrészt pedig az, hogy a kísérletekhez szükséges műtrágyaféleket ezen részvénytársaság útján igen jutányosan lehetne beszerezni, amit részletes számításokkal is bizonyít. Egyben megemlíti, miszerint nevezett részvénytársaság igazgató-sága késznek nyilatkozott arra, hogy március hó 18-án hajlandó volna egy kiküldött szakkeze által Aradon, a szőlősgazdák részére a szőlő műtrágyázásáról egy előadást rendezni.

Kosinszky Viktor szakszerű fejtegetés alakjában rámutat azon nehézségekre, amelyekkel ezen műtrágyázási kísérletezések járnak s bár

a tiszt urat, am'nt észreveszik érdeklődését a trónörökösnek iránt Minden szolgáját, akihez bizalma van, hasonló sors éri. Fogoly a palotában, akivel ugyancsak szigorúan és rosszul bánnak. Atyja meghal.

— Nem volt király, — véli a cárnő — s így nem szabad egy hótnél tovább gyászolni.

Ha fáradt, kötelességére emlékeztetik, hogy szorgalmatoskodjék, ha társaságot óhajt, a várkastélyszobák magányába kényszerítik, ahol nem egy kellemetlen, történelmi emlék kelt borzalmat. Iy módon az olvasmány lesz a vigasztalója, olvassa Plutarchust, Platot, az enciklopedistákat, ami arra készteti, hogy személyes benyomásait lejegyezze.

Férjéhez való viszonya napról-napra rosszabbodik. Az első ebéden, amelyre a cárnő a fiatal párt meghívta, annyira leissza magát Buturilin marsallal, hogy mint egy őrlött összevissza kiabál és dühöng. Katalint majd megpukkasztja a méreg, mert miatta asztalt kellett bontani s a trónörökösöt vizes kendővel bekötött fejjel szobájába kellett vezetni. Bensőleg már régen nem szenvedette férjét. Betegesen, idő előtt megöregedettnek látta, akinek a legizléstelenebb ötletei voltak. Környezetét, amely unós-utatlan lázongott ellene, gyűlölte s gyűlöletét nem is rejtgette. Napokon keresztül bábukkal, ólom- és fakatonakkal játszott. Ezt a kis, porosz mintára felruházott hadsereget nevetséges buzgalommal kommandírozta s emellett mindig diszgyenruháját öltötte ma-

gára. Kutyákat is dresszírozott nagy előszeretettel s felesége hálozobájának egy elkerített helyén egy egész „kaszárnyát” rendezett be kutyái számára, amelyeket mindig kegyetlenül korbácolt s vert bottal, ha nem engedelmeskedtek.

Nagynéje vidéki kastélyaiban, amelyek csak úgy hemzsegték a sok feregtől, valószínűs vérfürdőket rendezett az egerek- és patkányok között. Egyik reggel Katalin látta, amikor azon fáradozott, hogy egy nagy patkányt, melyet a kutya fogott, felakasszon. Kemény papirból készült varába hatolt be s két órszemet felelt. Ezért „haditörvényszék” elé állította és halálra ítélte s holttestének három napig kellett ágya felett parádézni elretentő példaul. A részvét, amit ez a férj felesége iránt érzett, nagyon csekély volt.

— A legjobb, — szokta mondani — hogy maga az unokatestvérem s így mindent megvaldíthatok magának. — S elbeszélte, anélkül, hogy érezte volna, hogy milyen mélyen sérti ezzel a feleségét, maitresse-nek báját, szerencsáját, amelyben udvarhölgyeknél és énekesnőknél része volt. Egyszer késő éjjel ittasan jön haza s egyik újabb regényéről dődog. Katalin tetteti magát, mintha aludna, mire egy ökölcsapással felébreszti.

Ezzel az epizóddal fejedelmi családi dráma vette kezdetét, amely véresen végződött.

Péter nagyherceg nagynéjével is összeveszett. A cárnő boudoirja mellett, amelyben egy órlási még ma is látható szofán a legfon-

tosabb állami aktusokat hajtották végre, volt Katalin és férje lakosztálya. A trónörökös kivánságára kis kukucskáló lyukakat furt a falba, hogy lássa, mi történik a falak mögött. Ennek a merényletnek a felfedezése az egész udvart forrongásba hozza, de Katalin, aki teljesen igazolni tudta magát, a cárnő kedvelje lón, s az is maradt, mert hízolegni tudott nagynéje férfias szépségének.

— Jó, hogy nem férfi, — mondta egyszer egy álarcos balon a férfiruhába öltözött cárnőnek — különben mindnyájunk fejét elcsavarná.

— Ha Páris volnék, önnek adnám az aimát — viszonzta a bókot Erzsébet, pedig Katalin egyáltalán nem tartotta magát szépnak. Naplója egyik helyén meg is jegyzi:

— Nem vagyok szép, de tetszem s ez a boldogságom!

Erzsébet azonban nemsokára ismét elégedetlenkedni kezdett. Panaszkodott, hogy a trónörökösnek nincs gyermeke, meg is tiltotta neki a lovagiást s a férfiruhában való járást, amit pedig olyan nagyon szeretett. Orvost küldött hozzá, majd Tsoglokov főudvarmesternét. A két nő között ez a párbeszéd fejlődött ki:

— Ön legjobban tudja, hogy minek kell megtörténni és minek nem, — mondja Tsoglokov asszony, — tudja, hogy a férj és feleség egymásnak hűséggel tartoznak, de... de vannak viszonyok, helyzetek, amikor a

a maga részéről is helyesli a felvetett eszmét, de a tekintetben nagy óvatosságra inti a szőlősgazdákat és ezen kísérletezéseket csak kicsinyben ajánlja foganatosítani.

Ezen felszólalás hatása alatt a választmány elhatározta, hogy e részben egyelőre tartózkodó álláspontra helyezkedik s meiótt a műtrágyázási kísérletek foganatosítását megkezdendé, előbb fel fogja kérni a Mezőgazdasági Hítelbank Részvenytársaságot az általa kilátásba helyezett szakelőadás megtartására.

Szóba került még a gyűlésen a *Baross-parki kőszőlőnek* állandó borkiállítás rendezése céljából való bérbevétele is s e tekintetben a választmányi tagoknak azon kívánsága jutott érvényre, hogy amennyiben sikerülni fog erre nézve a várossal a szerződést megkötni, tekintettel az ezen vállalattal járó tetemes kockázatra, lehetőleg csak *egy évi* időtartamra kösse meg az egyesület a szerződést, olyformán azonban, hogy ha a tervezett mozgalom sikerre vezet, az esetben az első év leteltével a kőszőlő további bérbeadásánál az egyesület, más vállalkozókkal szemben, a város részéről előnyben részesíttessék.

A gyűlésen jelen voltak: Domány József, Halmai Andor, Szathmáry Gyula és Szabó Zoltán alelnökök, Aggvölgyi János, Bódi Bónog, Kosinszky Viktor, Sármezey Ákos választmányi tagok és Kemény Szilárd titkár.

A vámháború vége.

Szerbia követe Bécsben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 15.

Szerbiában úgy látszik, hogy megváltozott már az a harcias hangulat, mely a magyar kormánynak határozati intézkedése nyomán támadt. A szerb kormány megtette az első lépést a békés viszony helyreállása érdekében: Bécsbe küldte követét, hogy az osztrák-magyar külügyi kormánytól megkérdezze, *milyen változtatások esetén volna hajlandó a szerb-bolgár vámunió megkötésébe belenyugodni?*

Ha külügyi hivatalunk olyan követelésekkel fog föllépni, amelyeket Szerbia különösebb nehézségek nélkül teljesíthet, úgy hamarosan megszűnik a monarchiá-

nak Szerbiával folyó vámháborúsága és a felek ismét fölveszik a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat.

A vámháború újabb fordulatáról távirati értesülés alapján az alábbi tudósítás számol be:

Bécs február 15. A Szerbia és monarchiánk között támadt összeütközés dolgában Vuics dr. bécsi és Milovanovits román követek, akiket kormányuk Belgrádba rendelt, már visszaérkeztek Bécsbe és a szerb kormányhoz azt a megbízást vitték magukkal, kérdezzék meg, hogy az osztrák-magyar monarchia minő módosításokat kívánna a szerb-bolgár vámunió tételre, a végből, hogy a tárgyalásokat Szerbiával ismét föl lehessen venni. Most már attól a választól függenek a további lépések, amelyet erre a kérdésre külügyi hivatalunk fog adni.

Addig tehát minden más kombináció, amely az utóbbi napokban a szerb kabinetváltásról vagy a skupstina fölmozgatásáról forgalomba került, hiábavaló. Mert a Stojanovits kabinet monarchiánk kedvező válasza esetén megmaradna mindaddig, míg Ausztria-Magyarországgal a békés megegyezés létesül. Ellenkező esetben pedig le fog mondani, hogy ezt a megegyezést esetleg egy Vuics kabinet kísérelje meg. Mindazáltal kevés remény van arra, hogy a mai skupstinával még Vuics is boldogulni tudna. A legvalószínűbb tehát, hogy Bécsnek kedvezőtlen döntése esetén vagy feloszlatják a skupstinát, amitől pedig nagyon félnek, vagy pedig elnspojják addig míg a megegyezés létre jő. Az aztán más kérdés, hogy az ily módon létesült megegyezést a skupstina jóvá hagyja e. Ambár sokan abban bíznak, hogy a skupstinát addig meg lehetne puhítani.

Berlin, február 15. A *Voss. Zeitung*-nak jelentik Belgrádból: Vuics dr. kormányának olyan jegyzékét hozta Bécsbe, melyben kéri, hogy jelölje meg a szerb-bolgár vámunió kivánt vámváltoztatásokat. A jegyzék átadásával a szerb kormány megtette az első lépéseket a kereskedelmi szerződési tárgyalások újból való fölvetésére. Belgrádban remélik, hogy a bécsi külügyi hivatal követeléseiben csupán a *vámunió gazdasági részére fog szorítkozni* és ezzel meg fogja könnyíteni a szerb kormány helyzetét Bulgáriával szemben. Szerb kormánykörökben kijelentik, hogy Ausztria-Magyarországnak

politikai téren való követeléseivel újabb nehézségeket támasztanának.

Zimony, február 15. Ha a vámtárgyalások elé váratlan akadály nem gördül és a határozat megszüntetik, akkor a szerb megbízottak három havi provizoriumot fognak proponálni.

A Korcsolyázó-egyesület ügyei.

(Megnyert pör. — Rendkívüli közgyűlés)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Az aradi *Korcsolyázó egyesület* ma délelőtt *Parecz György* elnöklésével érdekes választmányi ülést tartott. Két nevezetes tárgya volt a gyűlésnek: az egyik a korcsolyázó egyesület egy régi pöre, amely teljes befejezést nyert és tízezer koronával gyarapította az egyesület vagyont; a másik pedig az a mozgalom, amelyet a tagok egy része indított az egyesületben létesítendő újítások iránt.

Az ülés elején *Tedeschi Viktor* igazgató jelentette, hogy eddig tizenhét korcsolyázó nap volt; a házipénztár állása mintegy 6000 korona. A jelentést örömmel vették tudomásul.

Páris Lajos dr. az egyesület ügyésze jelentést tett a Korcsolyázó-egyesületnek a kincstár ellen indított pöréről, amely tizenegy év után az utolsó fórumon: a *Kuria* is, az egyesületre kedvezően dönt el. A mikor a mezőhegyesi cukorgyár épült s az állam annak részére az *Étvíz-csatornát* létesítette, e csatorna elvette a városligeti korcsolyázó vizét, úgy, hogy az teljesen lepadt. A Korcsolyázó-egyesület kénytelen volt mesterséges jégpályát létesíteni s két esztendőn keresztül tartott ez az állapot. Később a Bóia-teret feltöltötték s a tavat mélyítették, úgy, hogy a tó újból használhatóvá lett. Az egyesület erre kártérítési pört indított a mélyítés költségei és a két éven át elmaradt haszonért. Mikor az első két fórum az egyesület javára döntött, a kincstár megfizette az összeget, de felebbezett. Az egyesület akkor a pénzt takarékpénztárba helyezte. Most pedig, hogy a kuria szintén megítélte az egyesület követelését, az összeget — a mely a kamatokkal együtt 10.600 koronára emelkedett, — az egyesület pénztárához csatolták, úgy, hogy az egyesületnek most 16.600 korona készpénz vagyona van.

kívételnek és nem a szabálynak kell érvényesülni.

— Csapdát akar állítani? — kérdezi Katalin.

— Egyáltalán nem. — felelte a főudvarmesterné — ellenkezőleg. Lásd meg, milyen nagy a hazaszeretetem. Komolyan tanácsolom, hallgasson a szívére s felejtse el házasságának minden baját. Bizonyosan van valaki, aki önnek tetszik. Tán Soltikow kapitány, vagy Nariskin, a kamarás? Ha nem tévedek, akkor Nariskin...

— Nem, nem, semmi esetre sem!

— Akkor a másik.

S tényleg az volt, akit előnyben részesített. Egy vadászaton Soltikow be is vallotta szerelmét, amelyre egy vonakodó „igen”, majd egy heves „nem” volt a válasz s a regény megkezdődött.

Pal nagyherceg megszületett, a cárné rögtön lakosztályába vitette, ahol az aranyos, fekete-teréka-prémmei leterített bölcső állott. A trónörökös bérleti társaságában ivott s míg az orthodox templomok harangjai zúgtak, Katalin egyedül volt, senki sem maradt mellette. Azt hitte, el kell pusztulnia, mert még egy cseledeány sem árt rendszézésére, aki egy pohár vizet nyújtson neki. Ajándékot azonban mégis kapott: 100.000 rubelt s egy ékszerdobozt gyönyörű ékszerekkel, ami férjét roppant felizgatta.

— Az apának több joga van a jutalomra, mint az anyának — fakadt ki, míg csak neki

is ki nem utalványoztak 100.000 rubelt. Soltikowot azonban áthelyezték egy távoli vidéki városkába.

Az udvar néhány hónap múlva nyári tartózkodásra vidékre ment, a hová a cárnő színeseket is hozott az unalom elűzése végett. A cárnő sokszor személyesen is megjelent a művészek öltözőiben, hogy segítsen a kosztümök színterítésénél s különösen a fiatal hősszereimre iránt érdeklődött. Katalin szíve is újból megszólalt itt. A cárnő humoristája, olyan udvari bolond féle, volt érdeklődésének tárgya. De ez is oly botránnyosan viselkedett, hogy szobalánya segítségével úgy megverék egyszer csalánnal, hogy napokig nem jelenhetett meg az udvarnál, mert kezét, lábait, arcát egészen feldagadtak. Új szerelme tehát hamarosan ellilant.

Poniatowszki, a lengyel gróf háttérbe szorította Nariskint, a kamarást. A trónörökös ugyan gyakrabban felkereste mostanában feleségét, de a vutki mindig megtette a hatását s Poniatowszki gróf, aki, mint a trónörökös nagyherceg pupus zenésze távozott esténként az órák között nem egyszer, sok anyagot adott az udvari pietyák számára. A cárnő végre is kiadta a parancsot, hogy a nagyhercegnét szigorúbban keli tartani, de hiába, Katalin gunyt csinált ebből is s a tréfálkozók célzások, sugallások nem szűntek.

A tréfálkozások és sugallások azonban hirtelen elnémultak, a poliika háttérbe szorult mindent, a lengyel gróf a vihágtörténelem esz

köze lesz. A cárnő súlyosan megbetegedett, a trónörökös a porosz királynőhöz fordult, tanácsot kér, hogy milyen módon teheti feleségévé Wronzew grófnőt s zárhatja kolostorba Katalint. Ez akkor történt, mikor Nagy Frigyes, aki egész Európát sakkban tartotta, az oroszok megverték. A trónörökös parancsa visszarendeli a győztes Apraxin marsallt. Katalin merész tervet gondolt ki. Bestusew kancellár melléje áll s már azon gondolkodik, hogy a trónörökösöt kizárja a kormányzásból s Katalint teszi régenssé, a mikor a cárnő újból magához tér. A jövőendő cári pár között a viszony mindjobban elmérgesedik, Péter és Katalin is vádaskodnak egymásra a cárnő előtt. Mindkettő a poliikat hívja segítségül. Bestusewet elfogják.

— Bezártuk — jelentí Buturlin marsall a trónörökösnek — őt és az őn ekszerését, Berendit; a kancellárt a tanácskozás alkalmával fogták el, megfosztották hivatalától, méltóságától, rendjeleitől. Most csak az okot keresik, hogy miért fogták el.

Katalin, aki nagyon jól tudja, hogy Bestusew szövetségessé, elégtel leveleit és papirait. Ettől a pillanattól kezdve, amikor cselekedni kezd, többé nem ír. Emlekiratai hirtelen megszakadnak. Nem is tart sokáig, a cárnő meghal. Katalin a forradalom élén áll, amely őt uralomra, férjét pedig fogságra juttatja. Nemsokára reszkete kézzel írja Orlow, hogy Pétert — meggyilkolták.

B. I.

A választmány örömmel fogadta a jelentést s Páris Lajos dr. ügyésznek, aki a pör vitelért külön jutalomdíjat nem számított föl, köszönetet szavazott.

Az ülés végén *Steinitzer* Pál dr. szóba hozta azt a mozgalmat, a melyet a Korcsolyázó-Egyesület tagjainak egy része zudított bizonyos reformok létesítése iránt. Ezek az elnökséghez beadványt is intéztek, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérték.

Parecz György elnök azt válaszolta, hogy ezzel az ügygel a múlt választmányi ülés foglalkozott. A kérelem azért nem volt teljesíthető, mert a közgyűlés tárgyaül az alapszabályok módosítását jelölték meg, ez pedig csak *rendes* közgyűlésen intézhető el.

Steinitzer Pál dr. ezután kérte, hogy a tagok megnyugtatósa céljából a választmány mondja ki a rendkívüli közgyűlés összehívását.

Parecz György elnök: A választmány nem dezavualhatja már egyszer hozott határozatát. Kijelenti azonban, hogy amennyiben husz tag a tárgy megnevezése nélkül rendkívüli közgyűlés összehívását fogja kérni, ő azt kötelességszerűen összehívja.

A választ úgy a főlshóialó, mint a választmány megnyugvással vette tudomásul s ezzel az ülés véget ért.

Mikor az ápoló alszik.

(Szerencsétlenség az örültek házában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15

Egy ápoló gondatlansága miatt tegnap délután halálos szerencsétlenség történt a lipótmezel örültek házában. Fürdés közben az ápoló elaludt s az egyik elmebeteg belefutott a fürdőkádba. Az esetről, amely nagy riadalmat okozott az elmeegógyító intézetben, jelentést tettek a fővárosi rendőrségen. A nyomban megindított vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget egyedül az ápoló felelős.

Tegnap délután két és négy óra között a lipótmezel örültek házában fürdették a betegeket. Az egyik fürdőszobában *Babi* József ápolót bízták meg a felügyelettel, aki a gondjaira bízott öt beteget beültette a fürdőkádba, aztán ledől a szobában levő lapadra. Ott aztán rövidesen el is aludt. Az ilyenformán felügyelet nélkül hagyott boldogtalan elevenholtak egy ideig nyugodtan lubickoltak a vízben. Mikor észrevették, hogy az ápoló elaludt, kiugrottak a kádakból s verekedést kezdtek.

Egyikük, *Stimmler* Gyula hűdéses elmebeteg, félelmében visszaugrott a kádba s abban a hiszemben, hogy ott nem látják meg, a víz alá bukkott. A szerencsétlen ember addig maradt a víz alatt, míg megfulladt. A többi beteg rémült sikoltozásokba tört ki, mire az ápoló is fölébredt. Nyomban kihuzta a mozdulatlan embert a kádból s az időközben összesereglett orvosok segítségével élesztgetni kezdte, de már nem segíthetett rajta.

Az örültek háza igazgatósága azonnali jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely kiszállt a szerencsétlenség színhelyére s kihallgatta az összes szemtanukat. *Babi* ápoló azzal védekezik, hogy a nagy hőség miatt nyomta el az álom. Hogyan történt a szerencsétlenség, arra a betegek vallomásából lehet következtetni.

Kozdó M. Béla rendőrfogalmazó, akire a vizsgálat vezetését bízták, bevitette a gondatlan ápolót a főkapitányságra, ahol újabb kihallgatás után ma reggel *letartóztatták*. *Babi* József ellen gondatlanságból okozott emberölés büntette miatt indult meg a vizsgálat.

Három napos közgyűlés. A viták folytatása.

(Második nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Ez a februári közgyűlés csak nem akar véget érni. A tegnapi nagy viharok után ma sem végezhettek a tárgysorozattal és holnap, a *harmadik* napon is folytatják.

Tíz perc mulva négy. A városatyák egyenként szállingóznak. Kettő . . . négy . . . hat . . . nyolc . . . De négy órára már ötvennél is többen vannak és a polgármester elfoglalja az elnöki széket.

— A folytatólagos közgyűlést megnyitom. Sivár egyhanguságban folyik le a közgyűlés. Csak 11-őt csillámlik fel a jókedv magával ragadó derűje. De hova bujtak a tegnapi szelek?

A városatyák arcán kellemes meglepettség ül. Olyan színben vannak, mintha tegnap egész délután csokolódtak volna a — tanácsos. Vagy mintha ma ülnék meg a tegnapi viharok ötvenedik évfordulóját. Meglehet, mert azóta már hosszú idő mult el: teljes huszon-négy óra.

Szürke unalom. *Mülek* kezd és *Mülek* végzi. Felszóal, vitatkozik, beszél, magyaráz, közbeszól, szónokol, előadást tart és nincs az élőszónak az a válfaja, amit végig ne próbálna ez az allround városatya, — mindhiába, kifáradtak a leventék, a tegnapi nagy izgalomból semmi sem maradt mára. *Barabás* Béla ma visszautazott tágabb hazájába: Budapestre. *Nagy* Sándor is oda zónázott. Neki is szűk lett — legalább egy időre — Arad, görögül: Macedonia. *Szalay* Arnold is csak egyszer szólt közbe, akkor is azt kiáltotta, hogy: éljen az igazság! (Az igaz, hogy ezt alaposan kikialtotta.) Az igazság pedig nem vicc, hanem a világ legkomolyabb dolga. Kár, hogy mostanában keveset adnak rá.

A karzati közönség unatkozik. Rettentően sajnálja *Nagy* Sándor távollétét. Ki mond most helyette olyanokat, hogy: ne kezet csokoljon, hanem egyebet? A két év előtti adóhátralékokról vitatkoznak és *Mülek* beszél. Ha még legalább olyanokat mondana, hogy: Varjassy ur ne kurizáljon! Ezzel legalább magára zudítaná a karzatbeli hölgyközönség haragját . . .

Denikve ma sem végeztek. A száraz adóvitával annyira eitel az idő, hogy két és félóra alatt csak három pontot tárgyaltak le és holnap folytatják újra.

A folytatólagos közgyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be részletesen:

(A két év előtti adók.)

Institoris Kálmán polgármester négy óra-kor nyitotta meg a közgyűlést, amely nem volt ugyan olyan népes, mint a tegnapi, de azért elég nagy számban jöttek fel a városatyák. A karzat a tegnapi viharok után zsúfolásig megtelt közönséggel, amelynek sorában nagy számmal voltak hölgyek is, de a mai közgyűlésben alaposan csolódtak. Tárgyaltak ugyan ma is két politikai természetű ügyet, de ezek nem zavartak nagyobb vizet.

A folytatólagos közgyűlés első pontját a két év előtti adóhátralékok telekkönyvi biztosításának kérdése képezte.

Lócs Rezső tanácsnok felolvasta a tanács javaslatát, amely azt mondja, hogy tekintettel arra az általánosan követett gyakorlatra, amely szerint az adók végrehajtáson kívül is telekkönyvileg biztosíthatók, tekintettel továbbá a királyi tábla egyik ily értelmű döntésére, utasítsa a közgyűlés a tanácsot, hogy a pénzügy-

igazgatóság ezen átiratának megfelelően. Amennyiben azonban a közgyűlés a város tisztviselőit az átirat végrehajtásától eltiltaná, úgy annak a kimondására kérte a tanács, hogy a város közönsége védje meg és kártalanítsa a tisztviselőket.

Elsőnek *Mülek* Lajos dr. szólt a tárgyhöz. Kifejtette, hogy a jogügyi bizottság a törvény álláspontjára helyezkedett és a törvényhatóságnak sincs joga eltérni a törvényektől. Ez élénk viszhangra talált az ellenzék táborában, amely helyenkint tapsolt is.

— A királyi tábla döntvények hozására nem jogosult, folytatta *Mülek*.

— Dehogy nem jogosult! *Mülek* ur téved, kiáltották a jobboldalról.

A továbbiak során felszóllította *Mülek* a közgyűlést, hogy ne legyen az ügyvivő kormány uszályhordozója.

— Nem leszünk, nem leszünk! — kiáltotta az ellenzék.

Végül azt indítványozta, hogy a tanács javaslatának elvetésével, a jogügyi bizottság véleményét fogadják el.

A beszéde nyomán taps és helyeslés hangzott föl, mire *Lócs* Rezső azt fejtegette, hogy a tanács javaslata nem a dologi végrehajtásra vonatkozik, hanem csak a biztosításra. Azon határozatok, amelyekről itt szó van, mind jogerőre emelkedett határozatok.

Ezután *Steinhardt* Mór dr. szólt fel, aki úgy kezdte beszédét, hogy csak egy pár száraz megjegyzést kíván tenni.

— Tekintettel a száraz időre!

— Ezt nem viszi el szárazon, — gúnyolódta az ellenzéken.

Steinhardt dr. azt bizonyította, hogy csupán a telekkönyvi biztosításról van szó. Ezért okvetlenül be kell mutatni a hátraléki kimutatást. A kérdésre névszerinti szavazást kér.

Utána ismét *Mülek* Lajos állt fel szólásra, de a jobboldal nem akarta meghallgatni.

— Szavazzunk, szavazzunk! — kiáltották.

Mülek kijelentette, hogy neki elvi álláspontja vannak. A közgyűlés senkinek sem felelős, csak a polgárságnak. Persze önök azt hiszik, hogy ez csak olyan oda dobott frázis.

A jobboldalon zajongtak erre a kijelentésre:

— Oh, óh, óh dehogy!

Bogdán Virgil dr. is a közbeszólók között volt. *Mülek* hangosan támadt rá:

— *Bogdán* csak akkor szokta hirdetni az bölcsességét, ha heccről van szó.

— Na, na, na *Mülek* ur! Szavazzunk! Szavazzunk! — kiáltották jobbról.

— Ha mondani valója van *Bogdán* ur, hát tessék főlshóialni és úgy hirdetni az igazságot, — fejezte be *Mülek*.

Institoris Kálmán polgármester ezután elrendelte a szavazást, amely felállással történt. Ezt megelőzőleg *Mülek* ismét szólanl akart, de a közgyűlés már türelmetlenkedett. Végre megtörtént a szavazás. A tanács javaslatára 68 bizottsági tag szavazott, azután 42-en állottak fel *Mülek* indítványa mellett. A tanács javaslatát tehát 26 szótöbbséggel elfogadták.

(Közadók módjára behajtandó illetékek.)

Lócs Rezső tanácsnok felolvasta a tanács javaslatát, amely a közadók módjára behajtandó nem adó természetű tartozások behajtása tárgyában azt indítványozza a közgyűlésnek, hogy a pénzügyigazgatóság átiratának tegyen eleget. A tanács ezen javaslatát azzal indokolta meg, hogy mindezen tartozások nem az államkincstárt illetik, tehát azok felett a kormány nem rendelkezik. Végül arra kérte a tanács a közgyűlést, hogy amennyiben eltiltaná az átirat

végrehajtásától a tisztviselőket, úgy vállaljon értük felelősséget.

Az első felszólaló ismét *Müle* Lajos dr. volt, aki kijelentette, hogy ez a kérdés is alkotmányjogi természetű.

— Persze, hogy alkotmányjogi természetű — szölk jobbról — hiszen az Iparkamaráról, a szőlőválságról, a közjegyzői illetékekről van szó.

— Tudom, hogy arról van szó, folytatta *Müle*, de ezek a pénzek is az állampénztárba folynak be és ki tudja, hogy ott nem tartják-e vissza ezeket?

— Nem tartják vissza, a felől nyugodt lehet.

— Bocsánatot kérek — folytatta *Müle* — több olyan társaságot ismerek, amelyek már sokat gondolkodtak azon, hogy miképen védjék meg betéteiket az elharácsolás ellen.

Erre derűtség tört ki a jobboldalon.

— Bocsánat — füzte tovább *Müle* — volt olyan idő is Magyarországon, amikor az embereket éjjel 12 órakor vitték el a zsandárok. Végül kijelentette, hogy a jogügyi bizottság álláspontjára helyezkedik.

Ezután *Schwarze* Jenő dr. beszélt, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy azok, akiknek elsősorban kellene a törvényt megtartani, épen ellentétes álláspontra helyezkednek. A passzív rezisztenciát a legnagyobb határozottsággal támogatni kell, ezt a hazafiaság kötelessége parancsolja. Végül egy történelmi művet ajánlott azoknak, akik nincsenek vele egy nézetben, amely egy koronáért megszereshető.

Végül *Edvi Illés* László szólalt fel. Teljes tiszteletben tart minden politikai szempontot, de ez nem politikai kérdés. Ha az ilyen természetű adók behajtását nem engedélyezi a közgyűlés, akkor a községi pótdadó behajtása sem jogos.

— Nem is jogos, jelentette ki *Müle*.

— Olyan jövedelmeket, amelyek autonómiával bíró egyesületek számára járnak, nem szabad visszatartani, fejezte be beszédét *Edvi Illés*.

Ezután megejtették a szavazást. A közgyűlés nagy többsége a tanács javaslata mellett döntött.

(Régi és új házak.)

Ezután az ipartestület azon kérelmének tárgyalására került a sor, hogy engedje el a város a régi házak helyén épült új házak után fizetendő adót. A tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy *utasítsa el* a kérelmet.

— Helyes, helyes, elfogadjuk a tanács javaslatát, — hangzott mindenfelől.

Reisinger Sándor szólalt fel, aki azzal kezdte beszédét, hogy sokan valószínűleg nem tudják, hogy ő építőmester, miért is bejelenti ezt a közgyűlésnek.

— Tudomásul vesszük!

— Azért jelentettem ezt be, nehogy *Steiner* Jakab ur fedezze fel, jelentette ki *Reisinger*. Majd így folytatta: Virilista vagyok, de nem építőmesteri jövedelemem, hanem a régi házaim után fizetett adó folytán. Az ipartestület kérvényét pártolom. Ez nagyban elősegítené a belváros fejlődését. Eppen azok fogják ennek előnyét látni, akik most elutasító állásponton vannak.

Lukács Lajos hosszabb beszédben cáfolta *Reisinger* érveit. A kérelem teljesítése nagy építészeti krachot vonna maga után. Aradon 20 év alatt 3000 ház épült s ez éppen elég.

Reisinger Sándor replikája után *Steigerwald* Alajos ipartestületi elnök beszélt, aki pártolta a kérelmet. Nincs mindenki abban a helyzetben,

mint *Nádasdy* gróf, aki egy új házat azért bontott le, mert az nem volt elég modern.

Majd *Domonkos* Lajos szólalt fel. Nagyon sajnálná, ha a kérelmet megszavaznák, mert akkor *Reisinger* megszűnne a törvényhatóság tagja lenni. *Steigerwald*nak azt feleli, hogy most épp olyan tévedésben van, mint boldogult előde volt, aki a közműhely felállítását sürgette és amikor létesítették azt, akkor tünt ki, hogy nincsen rá szükség.

Sebesy Ferenc pártolta a kérvényt, *Barcza* István szintén. A közgyűlés, amelyben a kérelem elutasítói nagy többségben voltak, ekkor már türelmetlenkedni kezdett. Szavazzunk, szavazzunk! *De Reisinger* Sándor ismét felállt és beszélt.

Végre elrendelhetette a polgármester a szavazást. A kérelmet nagy többséggel *elutasította a közgyűlés*. A tanácsból *Lócs Rezső* a kérelem támogatóival szavazott.

(Egy indítvány.)

Nemess Zsigmond dr. a szavazás után indítványt adott be, hogy a többi pontok elkerülésével térjen át a közgyűlés az ávaszéki ülnökök megválasztására.

Müle Lajos dr. ellenezte *Nemess* indítványát. Nem akarok ugyan fogadni, de meg vagyok győződve arról, hogy mihelyt a szavazást megtartjuk, az urak valamennyien eltávoznak, jelentette ki derűtséget keltve *Müle*.

A polgármester erre elrendelte a szavazást, amelyek eredménye az volt, hogy a közgyűlés 50 szavazattal 49 ellenében *elvetette* *Nemess* Zsigmond indítványát, amit nagy derűtséggel vettek tudomásul. Az ülnök-választásra tehát csak holnap kerül a sor.

(Tanítók díjazása.)

Az iparos tanonc iskolákban előadó tanítók tiszteletdíjáról szóló tanácsi javaslatot tárgyalta még a közgyűlés. A tanács a kérelem *elutasítását* javasolta.

Ez a javaslat nagy vitát szült. A kérelem teljesítése mellett *Müle* Lajos dr., *Steigerwald* Alajos, *Nesnera* Aladár, *Kovács* Vince és *Varjassy* Árpád szólottak. Viszont *Steiner* Jakab és *Reicher* Ferenc az elutasítást ajánlották, míg *Edvi-Ilés* László a tanítóknak az ingyenes oktatás kötelezettsége alól való felmentését javasolta.

A közgyűlés végül nagy többséggel *Nesnera* Aladár indítványát fogadta el, amely a díjazást javasolta a *jövő tanév elejétől*.

A polgármester ezután, az idő előrehaladottsága folytán berekesztette a közgyűlést. A tárgysorozat hátralévő pontjait holnap tárgyalják.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: *Dorrit* kisasszony, színmű. Bemutató előadás. (Páros bérlet.)

Szombat: *Dorrit* kisasszony, színmű. (Páratlan bérlet.)

Vasárnap: Délután: A gyimesi vadvirág, népszínmű. Este: A kurucfurfang, népszínmű. (Páros bérlet.)

* Egy kupléről. A *Bohémszerelme* mai előadásának szenzációja volt. *Sz. Rontay* Boriska elénekezte azt a „hires” kuplét, amely miatt Temesvárott a közelmúltban színházi botrányok voltak s amelyet a belügyminiszter, állítólag szubvencióvesztés terhe alatt kitiltott a temesvári színpadról. A kuplé így hangzik:

Szeretnék miniszter lenni,
Megadni a magyar vezényszót.
Szeretnék házelnök lenni,
Aki nem él át obstrukciót.
Szeretnék külön vámterületet,
Önálló jegybankot,
Magyar tüzérséget,

Más szavazójogot,
No meg magyar hadsereget.
Szeretném a magyar névnek
Egész világon diadalát,
Szeretném, ha minden német
Énekelné a Kossuth dalát.
Szeretném az újságokban
Végét a sok marakodásnak.
Feledném hamarost,
Hogy épp a napokban
Főispánokat installáltak.
Ez a vágyam, mi izgatott,
De dalom már nagyon kopott,
(Nagyon kopott, nagyon kopott),
Ez a vágyam, mi izgatott,
De dalom már nagyon kopott
(Nagyon kopott, nagyon kopott),
De nem leszen az mindig kopott

Amint látható, a kuplé mérsékelten szellemes és egyáltalán nem illeszkedik be az operettbe. Ez magában nem volna baj, de az már baj, hogy *Rontay* Boriska a nemzeti követelésekkel nem lévén egészen tisztában, a kuplé szövegét nem tanulta meg tökéletesen s kicsi híjja, kifelejtette az önálló jegybankot. A várt tüntetés elmaradt s a kuplé nem igen keltett nagyobb hatást. Meg sem ismételtették, ámbátor alaposan megtapsolták, ami érthető is. Az, hogy a *Bohémszerelme* Mimije előbb szeretne híres kokott lenni s a magyar vezényszót csak *másodszorban* kívánja: ez olyan gyenge politikai érzékre vall, hogy haladópartí legyen, aki ebbe belenyugszik. Az előadást különben majdnem egészen telt ház nézte végig, sokat tapsolva a gyönyörű darabnak, amelyben az előadók a szokott mértékben játszottak kitűnően. (—ab.)

* *Dorrit* kisasszony. A pénteken színpadra kerülő újdonságból, *Schönthan* Ferenc *Dorrit* kisasszony című vígjátékából ma tartották meg a díszletes főpróbát. Már a mai főpróbából előrelátható, hogy a *Dorrit* kisasszony holnapi bemutatóján a közönség tetszését és rokonszenvét a legnagyobb mértékben megfogja nyerni. A főszereplők: *Biró* Irén, *H. Novák* Irén, *Várnyay* és *Deili*. Az I. és II. felvonás érdekes díszlete, de különösen a III. felvonás teljesen új és pazar kiállítású díszlete, mely egy tengeri fürdő hoteljének hallját ábrázolja, csak emelni fogja a darab sikerét. A vígjátékot nagy gondal és ambícióval *Bródy* István rendezi.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a *Gyimesi vadvirág* népszínmű, este a *Kurucfurfang* kerül színpadra. *Sz. Rontay* Boriskával, páros bérletben.

* „*Sherlock Holmes* kalandjai.” A Víg-színházban buzgón készülnek a *Sherlock Holmes kalandjai* című szenzációs darabra, amelyben a szerző: *Schönthan* Ferenc, *Conan Doyle* regényeinek hirtelen hősét viszi a színpadra. *Sherlock Holmes*, a bűvös hatalmu detektív, *Fenyvesi* Emil fogja játszani. A bemutatót a jövő héten megtartják.

* *Küry* Klára Bukarestben. *Küry* Klára, aki most a bécsi Carl-Theaterben vendégszerepel, tavasszal hosszabb ideig fog vendégszerepelni Bukarestben. *Zeller*, bécsi impresszárió szervezi az operettársulatot, amelynek *Küry* Klára lesz a sztárja. A művésznő a magyar fővárosban német és francia nyelvű előadásokban fog résztvenni.

* Az aradi zene konzervatorium február 16-án, pénteken tartandó házi-estélyének műsora:

1. Necke: „A csárdában” zongorán: *Dengl* Vilma, *Dengl* Miklós. 2. Erdélyi: „Magyar dal” cimbalmon: *Komlóssy* Pál. 3. Gounod: „Tavaszi dal” zongorán *Haimai* Mádi. 4. Viotti: „Hangverseny 28. sz.” hegedűn *Kánya* Géza. 5. a) *Gillet*: „Madrigal” zongorán: *Urbányi* Lina. b) *Chopin*: „Keringő cisz moll” zongorán: *Frick* Milike. 6. *Milder*mann: „Hangverseny” hegedűn: *Fischer* István. 7. *Chopin*: „Nocturno Fisz dur” zongorán: *Joanovits* Erzs. 8. *Singeló*: „Abránd” hegedűn: *Weil* Magda. 9. *Chován*: „Magyar hangulat képek” zongorán: *Sugár* Sári. 10. *Makray*: „Utolsó ima” énekl: *Papp* Leontina. 11. *Beethoven*: „Rondo C-dur” zongorán: *Dömötör* Margit. 12. *Popper*: „Abránd” gordonkán: *Dömötör* László. 13. a) *Grünfeld*: „Ro-

máne Fisz dur" b) Grieg: „Sonata e moll I. tétel“ zongorán: Csáthy Ersei. 14. Hubay: „Csárda jelenet“ kegedün: Berger Károly. 15. Liszt: „Rigoletto ábránd“ zongorán: Ebeczky Gabriella. 16. Nachéz: „Magyar tánc“ hegedün: Faragó Tibor. 17. a) Szabados: „Román a „Bolend“ című ope rettéb; b) Denza: „Si tu m' aimais“ énekl: Stojka Anna.

A konzervatorium növendékeinek szülei szivesen láttatnak. Kezdeté este 8 órakor. Be lépő-díj nincs.

* Nyári színház Nagyváradon. Már régebben tervbe vették, hogy Nagyváradon nyári színházat építenek. Ez a terv most közel van a megvalósuláshoz. A színházat a Rhédey-kertben építenék s e tárgyban Festetics Andor gróf, a vidéki színházak országos felügyelője a napokban Nagyváradra érkezik. A színházat úgy akarják megcsinálni, hogy a város vegyen fel kölcsönt, az állam pedig megfelelő évi szubvenciót ad, úgy, hogy a kölcsön visszatérül a nélkül, hogy a város egy krajcárt is fizetne. Somogyi Károlynak és az utána következő nagyváradai színházaknak pedig kötelességük lesz legalább 2-3 nyári hónapban az arénában játszani.

Zsúr-témák.

Az asszony verve je.

Washingtonban a képviselőházban kellemetlen törvényjavaslat került tárgyalás alá. A javaslat benyújtói ugyanis azt indítványozták, hogy azokat a férjeket, akik a feleségüket verik, állítsák pelengére és részesítsék testi fenyítésben. A törvényjavaslatot százötvenöt szavazattal ötvenhét ellenében elvetették.

A legérdekesebb azonban, hogy a vitában résztvett Longwood képviselő is, aki tudvalevőleg Roosevelt Alice vőlegénye. Általános derűtség közben jelentette ki, hogy közvetlenül a házassági kötelekbe való belépése előtt nincs annyi bátorsága, hogy a férj megbüntetésével, tehát az asszony megverése ellen nyilatkozzék. Erre aztán be is fejezték a vitát.

*
A párisi házasságpiacról.

A házassági hirdetések rendszerint kedvenc olvasmányt képeznek, hát még a párisi házassági ajánlatok. A *Le Journal* hetenként kétszer közli az érdekesebbnél-érdekesebb házassági hirdetéseket és sokan csak a hirdetések kedvéért veszik meg a lapot. A hirdetési rovatban nagyon vegyes társaság találkozhat. Nemes emberek és kereskedőségek, művészek és tőzsdéügnökök, tiszték és munkások hirdetik szívők kívánságait. És a hirdetésekre kórusban arisztokrata nők és félvilági nők, tisztességes asszonyok és cselédek váaszolnak és mindannyian azt remélik, hogy ezen az immár nem szokatlan uton jutnak boldog házassághoz. A blazirt világi az apró hirdetések rovatában csak olyan nyíltszívű, mint az üzletben alkalmazott leány és míg az első egy lehetőleg elegáns és igénytelen nőt keres, a leány bizonyára egy szép és fiatal milliómosról álmodik, aki egy napon majd négylovos kocsin, nagy szolgaszemélyzettel jön el érte az üzleti helyiség elé, hogy a mesebeli szerencseországba vezesse. Némelyek érzéssel és pátoszszal szerkesztik meg házassági hirdetéseiket. Például:

„Ha szürke haj borítja fejét, ha halántékába ráncok vésődtek és ha szívét mély gyász szomorítja, okvetlenül ismerkedjék meg velom és vegyen el feleségül; fiatal, csinos és olyan szerencsétlen vagyok, mint maga“.

Egy másik leány már részletesebben szól szépségeiről:

„Feltűnően szűk derék tulajdonosa vagyok, szépségem disztinívált és marquis-szerű, de különösen büszke vagyok a lábam magas hajlására; és ezért csak a finom társaság urai pályázhatnak“.

A praktikus angol leányt a következő hirdetés teszi felismerhetővé:

„Fiatal angol nő, aki előkelő neve ésben részesült és 400 ezer korona vagyona van, egy gentleman ismeretségét keresi, akinek négy millió korona vagyona van. 40-70 közti életkor kívánatos“.

Nemrég az a mulatságos eset történt, hogy az apróhirdetések útján egy elvált házaspár talált egymásra és a szerencsés vagy szerencsétlen véletlenlen megőrülve, ismét egybekeltek.

A főváros öt milliója.

(A bíróság nem fogadta el az adót.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 15

Ma döntött a budapesti királyi törvényszék abban a felhívási pörben, melyet az önkéntesen fizetett 5,252.000 korona adó tekintetében Budapest főváros közönsége, egyttal az egész summát bírói letébe téve, a kincstár ellen indított. A kérdés tudvalevőleg az volt, hogy *be kell-e szolgáltatni ezt a milliókra rugó summát a kormánynak?* A hármas tanácsülés, melyben a törvényszék vezetője: Horváth Ferenc elnököt, másfél órai tanácskozás után akként határozott, hogy a keresetet *hatáskör hiányában elutasítja.*

Az érdekes és nagyfontosságú határozatról a következő részletes tudósítást vettük:

A budapesti törvényszék ma tárgyalta azt a *kérkedési keresetet*, amelyet Budapest székesfőváros indított a kir. kincstár ellen a beszolgáltatott önkéntes adók tárgyában. A tanácsban Horváth Ferenc törvényszéki elnök elnököt. Előadó bíró Andorffy Károly dr., szavazó bíró pedig Karossa Bulosu bíró volt.

Délelőtt 10 órától háromnegyed 12 óráig tartó beható tanácskozás után a bíróság a kérkedési keresetet hatáskör hiányában *visszautasította*, mert a székesfőváros a jelen esetben nem mint magánjogi alany állott szemben a kir. kincstárral, mint magánjogi alánnyal szemben, hanem az 1872. évi XXXVI. t. c. 2. §. második bekezdése szerint *mint közigazgatási hatóság* járt el az adók beszédése körül. Mivel pedig bárminemű adó beszédése közigazgatási cselekményt képez s így az ezekre alapított igények is *közjogi természetű* kérdések, amelyek a polgári bíróság hatáskörén kívül esnek.

A kérkedési kereset tárgyalása után a *letéti kérvényt* vette a bíróság tárgyalás alá s erre vonatkozólag azt határozta, hogy a beszolgáltatott s bírói letébe helyezett 5,252.648 korona 65 fillért *visszatartja a fővárosnak*. Kötelezi ezt azonban őrzési díj címén a megállapított 1/4%-os díjat, vagyis 13,131 korona 62 fillért megfizetni.

Erdekes, hogy a bíróság nézete szerint *más fórum nincs*, amely elé a főváros részéről a kérdés odavihető lenne, mivel ilyennek a közigazgatási bíróság sem lenne tekinthető.

A fővárosnak az elsőbíróság határozata ellen természetesen joga van felfolyamodással élni, amit ha meg tesz, a mai végzés még nem jogerős és a főváros nem veszi ki a milliókat a bírói letétből.

Utazás egy szérum körül.

(Sertésvész és mészághar.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Simay Gyula a sertésvész ellen egy szérumet találván fel, azon igyekezett, hogy a szer jóságát hivatalosan is konstataálja. Miután több gazdától kedvező nyilatkozatokat kapott, a szérumot a kormány figyelmébe ajánlotta és elérte azt, hogy a földművelésügyi minisztérium vele kísérleteket rendezett. A kísérleteknél a kormány részéről Tátray László állategészségügyi felügyelő és Wahi Ferenc állatorvos vettek részt mint ellenőrzők, majd szakértői véleményt Hutyra Ferenc dr., az állatorvosi főiskola rektora és ugyanezen az intézetnek professzora, Preysz Hugó dr. adtak. Ez a szakvélemény már nem volt kedvező a találmányra. Amint ilyen fordulatot vett e dolog, a *Pesti Hírlap*-ban egy cikk jelent meg, mely a hivatalos szakértőket kemény vádakkal illette.

A cikk ugyanis kerekén kimondotta, hogy a nevezettek vakmerően hazulnak, csak azért, hogy Simay ne kapja meg széruma gyártásához a miniszteri engedélyt. Ennek meggátlására — ugymond a közlemény — Preysz tanár valami más szerrel a kísérlethez használt sertéseket megmérgezte, tehát meghamisította az eredményt. Így eshetett meg, hogy a beoltott állatok elhullottak, de ezt „erőművi“ behatások okozták. Es ezek után „a miniszter bizalmasai, a tudomány maffiájának ezek a tagjai, nem maradhatnak hivatalukban“.

A cikk miatt Hutyra dr. és társai, a minisztérium felhatalmazása után sajtópört indítottak annak írója, Liptai Károly, jelenleg nagyváradai hírlapíró ellen. Ebben az ügyben a budapesti esküdtszéken mára tüzték ki a tárgyalást, melyen Doleschal bíró elnököt, a közvédat Gál Endre dr. királyi ügyész képviselte, a vádlottnak pedig Balogh N. Imre ügyvéd volt a védője.

Elsősorban Liptai Károlyt, a bevádolt cikk íróját hallgatták ki. Elmondta, hogy ismerte a szérum ügyének minden fázisát, mert a kísérleteknek szemtanúja volt. Figyelmessé a dologra egy orvos-barátja tette, aki közölte vele, hogy Simaynak a szérumát, amely pedig igen nagyértékűnek bizonyult, el akarják nyomni.

A tárgyalást, melyre egész sor tanut, köztük Gulner Gyula és Gajary Géza képviselőket is megidézték, holnap folytatják.

Hadihajók

a fiumei sztrájkban.

(Az államtitkár Fiumében.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 15

A fiumei hajós-sztrák egyre hatalmasabb mérveket ölt. Nemcsak az *Ungaro-Croata*, hanem az *Adria* és a többi hajóstársaság munkásai is sztrájkba állottak. Távirataink a következőket jelentik:

A fiumei kikötői sztrájk mind nagyobb arányokat ölt. Ma már az egész forgalom szünetel s mozgalom indult meg az iránt is, hogy bevonassanak a sztrájkba az ipari üzemek munkásai is. Azokra a nagy forgalmi és kereskedelmi érdekekre való tekintettel, melyek a fiumei kikötőforgalom helyreállításához fűzvék, a kereskedelemügyi miniszter rendeletéből *Szterényi József* államtitkár ma este Fiuméba utazik, kísérletet teendő a sztrájk megszüntetése iránt. Holnap reggelre távirati uton hivattak össze a hajóállalat és a sztrájkoló munkások képviselői.

Későbbi távirat jelenti:

A tengerészek sztrájkja mindinkább terjed. A sztrájkolók száma már meghaladja a négyezret. A „Magyarhorvát tengerhajózási társaság” igazgatósága mai értekezletén elhatározta, hogy a sztrájkoló matrózoknak hét, a fűtőknek pedig hét, illetve nyolc korona havi béremelést ad. A sztrájkolók az igazgatóság ajánlatát nem fogadták el.

A fiumei tengerészeti hatóság a kereskedelmi miniszter útján azzal a kéréssel fordult a hadügyminiszterhez, hogy a tengeren való postaforgalmat, mely a sztrájk miatt teljesen szünetel, hadihajók lássák el. A hadügyminiszter rögtön táviratilag elrendelte, hogy két hadihajó és kilenc torpedó Fiuméba menjen és a sztrájk tartama alatt a postaforgalmat bonyolítsa le.

A fiumei rendőrkapitány elrendelte, hogy az összes korcsmákat esti kilenc órákor be kell zárni.

Aradi katonák szki-gyakorlatai.

(Czánt főhadnagy csapata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 15.

A nagyváradi 19. gyaloghadosztály egy válogatott csapata — mint tudósítónk jelenti — érdekes, új gyakorlatokat végzett be a napokban a Biharhegységben. Szki gyakorlatokra használták fel a téli időjárást és a reformszámba menő manőver pompásan sikerült minden tekintetben. Nagyon érdekes ez a gyakorlat főképp abból a szempontból, hogy az alföldi magyar bakák ugyiszólván néhány nap alatt elsajátították a speciális hegyi sportot, a mely persze katonáknál nem megy sportszámba.

A gyakorlatok Arad- és Biharmegye határán: Vaskóh környékén folytak le, még pedig Csanády Artur altábornagy, nagyváradi hadosztályparancsnok parancsára, aki az aradi 33. a 37., a 39., és a 101. sz. ezredek szki-alesztályaival oda még a múlt hóban kirendelte. A csapatokat Czánt Herman aradi 38. gyalogezred belső főhadnagy vezényelte, a kinek nagy érdemei vannak a tekintetben, hogy buzgón terjeszti a nemcsak szórakoztató, hanem egyben értékes sportot Magyarországon.

A szki, ez a régi eszköze a havas Norvégia téli közlekedéseinek, az utolsó évtizedekben hatalmas hódítást csinált mindenütt, ahol az éghajlati viszonyok kedveznek a gyönyörű és egészséges sportnak. Ennek a következménye, hogy a hegyes vidékek hómezői nem riasztják le többé városokba az embereket, hanem most már üdülni, gyógyulni járnak fel egész karavánok tél idején is a havasok közé.

A hómezőkön való gyors és biztos közlekedés legkivált a hadászatban érezhető jelentőségét, amint ezt az orosz-japán háború tanúságai is bizonyítják. Eddig az volt a vélemény, hogy az erős hideg és nagy havazás szükségképpen gátat vetnek a nagy hadseregek téli operációinak. A szki azonban lehetővé tette ezt az eddig lehetetlennek látszott közlekedést. Ujában minden hadosztály kobelében minálunk is megvetették alapját az ugynevezett hócsapatsámba (schnee-reifen-colonnen), amelyek különösen Tirolban nyertek már eddigéig is igen kiváló kiképzést. A Biharmegyében most lefolyt gyakorlatok is teljes eredménnyel jártak. Főként azért volt érdekes ez a kísérlet, mert jobbára alföldi legénység birkózott itt meg a hegyi közlekedés hóval kombinált nehézségeivel.

Vaskóhról elindulva, a Nagy-Bihar-csucsig

tartott a gyakorlat, amely 1849 m. magasan fekszik s ahova a katonák a körülbelül 50 kg-ot tevő egy heti eleségüket és teljes felezerelésüket is magukkal vitték a hótalpakon. Czánt főhadnagy szakavatott vezetésének, aki tiszti körökben mint kiváló szki-futó s jeles turista ismeretes, köszönhető, hogy az érdekes gyakorlatok teljes rendben, minden baleset nélkül és feltűnést érdemlő eredménnyel zárultak.

Nyolc napig tartózkodott a hó tetején a csapat, állandóan gyakorlatokat végezve. A környékbellek persze nagy csodálkozással vették tudomásul a katonák vállalkozását és mindenképpen ijesztették őket, élénk színekkel ecsetelve, hogy mennyi veszedelem fenyeget a havasok tetején.

Tegnapelőtt reggel aztán mindnyájan friss egészségben érkeztek Vaskóhra, ahonnan vasúton utaztak helyőrségeikbe. Az aradi 33. gyalogezred szki csapata, Czánt főhadnaggyal együtt, tegnap érkezett haza Aradra.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi filharmonia egyesület holnap, pénteken este 8 órákor a polgári fiúiskola nagytermében próbát tart. Kérjük az összes működőket, hogy ugy ezen, valamint az ezután tartandó próbákön is mindig teljes számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek. A vesztőség.

(*) Az aradi önkéntes tűzoltókar február hó 25 én délelőtt 10 órákor, a városi tűzoltó-laktanyában tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre az összes tagok ezennel meghívattak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés az 1905. évi működésről. 2. Az 1905. évi számadások jóváhagyása. 3. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 4. Az időközben üresedésbe jött alparancsnoki és pénztárnoki állás betöltése. A parancsnokság.

A brátkai gavallér.

(Egy jegyző bűnpérről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 15.

Annak idején nagy feltűnést keltett a szomszédos Bihar-ármegye egyik előkelő, gavallér tiszviselőjének: Czibenszky Jánosnak, a brátkai körjegyzőnek sikkasztási bűnügye. Feljelentések alapján ugyanis hivatalos vizsgálatot tartottak a brátkai körjegyzőségénél és ez alkalmával megdöbbentő nagy szabálytalanságoknak és mulasztásoknak jöttek a nyomára. Kiderült, hogy a körjegyző szegény falvaiból beszolgáltatott adók nemcsak hogy el nem könyveltettek, hanem el is tűntek. A hivatalos vizsgáló bizottság a könyvek megvizsgálásánál látta, hogy több évre visszamenőleg a kisebb adók, bélyegilletékek, kezelési költségek nem helyeztetek el a körjegyzőség pénz árába.

Eleinte a gyanu, a sikkasztás vádja teljesen a körjegyző: Czibenszky János felé irányult — később kitűnt, hogy Czibenszky János tulajdonképpen nem sikkasztott, hanem áldozata a saját könnyelműségének és vigyázatlanságának. A brátkai körjegyzőségénél sajtóságos, érdekes élet uralkodott. Vig, mulató, patriárhalls. A körjegyző mellett három ember dolgozott: Papp Jeromos, Muszka Vaszali és Dávid Vaszali. Ezek vezér-zeretet vittek a faluban és időnként az aranyifjuság élén nagy dárídókat rendeztek. A dárídóknak költségeit a kezelési díjaknak, bélyegilletékeknek, kisebb adóknak elemelése fedezte. E szabálytalanságokat azonban nem büntös megrögzöttséggel üzték, hanem fiatalos könnyelműséggel. Ha volt pénzüik, az elemelt összeget megtérítették, visszafizették, de természetesen sok pénz visszatérítetlenül elszökött a kezük között.

Legelsősorban a három segédjegyzőt: Muszka Vaszalit, Dávid Vaszalit és Papp Jeromost vonták felelősségre a nagyváradi kir. törvényszék és mindháromat súlyos büntetéssel sújtotta. Azután a körjegyzőre: Czibenszky Jánosra került a sor, aki igazán áldozata a saját jóságának, vigyázatlanságának. Ő bizott embe-reiben és azok visszaéltek jóságával. A sikkasztás — mint a tárgyalás folyamán kiderült — annyira távol állt tőle, hogy a hiányzó 1200 koronát megtérítette.

Miután azonban az első tárgyaláson bizonyosodott, hogy Czibenszky Jánost, minden jóhiszeműsége mellett, a brátkai körjegyzőségénél uralkodó felfordult állapotokért elsősorban terheli a felelősség, a nagyváradi kir. törvényszék két évi foglászabíttalással sújtotta.

Felelősség folytán az ügy tegnap a nagyváradi kir. tábla elé került. A tárgyaláson Urbán Adolf elnökölt. A védelmet Fráter Pál dr. látta el, a vádhatóságot Kurovszky Ferenc főügyész-helyettes képviselte. A vádlott Czibenszky János személyesen jelent meg.

Az ügyet részletesen Molnár Géza dr. ismételte, ami délutánig tartott. Ezután a védés és vád-beszédekre került a sor. Kurovszky Ferenc főügyész-helyettes rövid beszédben kérte a vádlott megbüntetését. Fráter Pál dr. védő pedig hosszú beszédben hangoztatta a körjegyző ártatlanságát. A védő főleg arra a körülményre hívta fel a bíróság figyelmét, hogy a körjegyző megtérítette a hiányzó pénzt.

Az ítéletet holnap hirdetik ki.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 17. Az aradi és csanádi egyesült vasutak vonatkísérő személyzetének táncvigalma (Városliget.) — Az aradi asztalossegédek táncestélye (Iparosház.) — A Simonyifalva és vidéke hölgyeinek táncvigalma (Tűzoltóegylet.) — A borosjenői járási vöröskereszt főkegyesület hangversenyyel egybekötött táncestélye (Kaszinó.) — A kurticsi olvasó-egylet táncestélye (Nagyvendéglő.) — A pécskai aranyifjuság táncestélye (Heller-szálló.)

Február 18. A magyarországi cipész és csizmadia munkások és munkásnők aradi csoportjának táncmulatsága (Tóth vendéglő.) — Az ó pécskai önkéntes tűzoltóegylet táncvigalma (Kaszinó.)

Február 22. Hangversenyyel egybekötött táncestély (Gáji ovoda.)

Február 24. Az aradi állami főreáliskola ifjuságának hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az arad-zsigmondházi jótékonycélu Petőfi asztaltársaság táncvigalma.

Február 25. A borosbesi kaszinó táncestélye. — Ifjusági-kolón táncestély (Iparosház.) — A kurticsi iparos olvasókör táncvigalma (Nagyvendéglő.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyuletenek táncvigalma (Központi Szálló.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjuság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) Turista-estély. Az Aradi Turista egyesület vigami-bizottsága péntek este 6 órákor ülést tart, melyre a bizottság tagjait meghívja az elnökség.

(=) Hangverseny Gájban. A Neuman Testvérek által létesített gáji óvodában február hó 22 én táncal egybekötött jótékonycélu hangverseny lesz. Régi vágya a gáji közönségnek, hogy ezen több év óta elmaradt mulatságon ismét találkozzék, annál is inkább, mert filléreit jótékonycélu szolgálnak. Közreműködésre a rendezőségnek sikerült Aradnak kiváló művészeit: Mittermüller Józsefet és nejét, Lengyel Erzsit, Weichart Aurórárt, Leitner Kálmánt s még többeket megnyerni. A nemes szívű emberbarátokat ezen uton hívja meg a rendezőség.

(=) Hangverseny és táncmulatság Pankotán. A pankotai állami elemi iskola gondnoksága a szegénytanulók segélyezésére és az iskola felszerelésére f. hó 10 én a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendezett. A hangversenyen közreműködtek: Gherba Gusztávné, Abfall Marika, Pavlovits Flórika, Gombos Antalné, Kovács Berta, Pozovitz Klára, Gombos Antal, Kleindl Jakab, Donnawel Mihály és Joanovits Sándor, akik kitűnő előadásukkal sok élvezet-

tet nyújtottak a nagyszámu közönségnek. Különösen Donnawel Mihály fuvola-művész és Joanovits Sándor tárogaton zajos tetszést arattak. Jelen voltak az estélyen:

Asszonyok: Antal Miklósné (Aranyág), dr. Abonyi Henrikné, özv. Abfall Ferencné, Albics Jánosné, Altmann Ignácné, Barna Lajosné, Beamter Odónné, Beck Adolfné, Bleicziffer Vilmosné, br. Dittfurt Nándorné (Zaránd) özv. Donnawell Fülöpné, Donnawell Jánosné, Donnawell Miklósné, Duffek Kálmáné, Friedmann Jenőné, Gherba Gusztávné, özv. Gherba Györgyné, Gombos Antalné, Gajda Józsefné, Győri Sándorné, Hanyi Gyuláné, Hajozky Árpádné, Horváth Jánosné, özv. Holmayer Lajosné, Hamburger Jakabné (Ágris), Jank Jánosné, Janis Lajosné, Kócsa Károlyné, Kócsi Andrásné, Mahier Mihályné, Máthé Aladárné, Meinerz Gézáné (Rad), Messzer Arminé, Márton Zsigmondné, Mártonovits Mihályné, özv. Nagy Imréné, Pozevitz Gusztávné, Pavlovits Konstantinné, Pavlovits Ignácné, Pechó Jánosné, Popeszkú Romuluszné, Reinmüller Antalné, Rajka Józsefné, Singer Adolfné (Szőlőse), Stein Zsigmondné (Magyarad), Szalay Imréné (Apati), Stöcklein Jánosné, Stosz Józsefné, id. Schmidt Antalné, Schweitzer Zsigmondné, Steger Vendelné (Világos), Schmidt Ferencné, Szabó Károlyné, Sebők Istvánné, Schmidt Istvánné, Schreyer Lászlóné, Takács Gézáné, dr. Werner Miklósné, ifj. Werner Adolfné (Ujszentanna), Váricz Ferencné.

Lélek: Abfall Mariska és Berta, Bleicziffer Anna, Bleicziffer Juliska és Rózika, Csaneec Mariska, báró Dittfurt Osztie (Zaránd), Szabados Erzsike (Szőlős), Stein Piroska (Magyarad), Stolz Irma, Kovách Berta, Mártonovits Ilona, Márton nővérek, Nagy Mariska és Etele, Nagy Kata, Pavlovits Florika, Pozevitz Klára, Schweitzer Mariska és Anua, Staubesand Anna, Hamburger Ernesztin és Olga

Mikor a férj temetni jár.

(A kántorné és a piarista.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

Csinos kis eset foglalkoztatja most Léva város közönségének botránkyedő részét. A történet szereplői az egyik felekezeti kántora, ennek tüzeipattant, csinos felesége és egy piarista tanár.

A „kántram” jókedvű legény volt, aki szerette a jó bort, meg a vig cimborákat. Hasonló érzelmektől volt áthatva a pap-tanár is s így nem csoda, ha a Rét rokonkebel találkozott s megértették egymást. A tanár ur mindennapos vendég lett a kántor házában, ami még nem lett volna nagy baj. Csakhogy, a háziaszszony, a kántor felesége is osztozott férjének a piarista iránt táplált érzelmeiben. Belebomlott a hosszuhaju tiszteletendőbe és szíve gerjedelmét nem is iparkodott titkolni szerelme tárgya előtt. Annyira nem, hogy a napokban rendezvoust adott a házibarátnak. Az alkalom is kedvezőnek látszott, mert a férj, a kántor éppen temetni indult.

Alig buzta ki a lábát a férj hazulról, a pap pontosan, mint egy modern házasságtörési dráma főhőse a végzőre, — megjelent a kántornénál. De óh, a fátum belekontárkodott ebbe a pompásan fejlődő idillbe. A kántor, ugy látszik, nem állott hivatásának teljes magaslátán, mert utközben vette észre, hogy az énekeskönyvét otthon felejtette. Már pedig — s itt a hiba — ő könyv nélkül nem tud énekelni. Hazament a „halottasért.”

Mikor a mit sem sejtő férj benyitott a szobába, felordított s — a homlokához kapott, mintha keresne ott kétfelől valamit. A látvány, ami ott rá várt, elég volt arra, hogy bármely férjet is kétségbeejtsen. A hitszegő barát és a kigyó asszony ültének egymás mellett tulontul bizalmas téte-átéteban s a rossz nyelvek szerint erősen idézgették a közismert népdalt egymásnak, hogy asszondja: Kóstolja csak kend, be józú.

A férj — mit tehetett volna egyebet, — előkerített az almáriom valamelyik fiókjából

egy hatszemélyre berendezett revolvért s tőle telhető ijesztő arccal a megrebbent szerelme-
sekre fogta. Lehet, sőt valószínű, hogy rájuk is süttette volna, ha azok időközben meglehetősen gyors tempóban a távozás hímes mezejére nem léptek volna. Megszökött a pap is, az asszony is, s a kántor azóta is hiába keresi feleségét.

Hir szerint a piarista áthelyezését kérte a városból s így nem lehetetlen, hogy a véletlen még valahol összehozza az asszonykával, ahol talán befejeződhetik a most megzavart kis történet.

Az abszolutizmus. A Ház összehívása és feloszlata

(A pártok tiltakozása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 15

Amiben minden aggódó hazafi kételkedett és amit alkotmányos érületünk még az utolsó órákban sem tudott elhinni: a házfeloszlata most már teljes bizonyossággal meg fog történni.

Justh Gyula házelnök már kézhez vette a miniszterelnök értesítését a Háznak február 19-ére való összehívása iránt. Hogy ezen a föloszlató királyi kéziratot fogják fölolvadni, azt pozitív adatokon kívül mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a kormány, mely még aprólékos ügyekben sem fukarkodott félhivatalos közleményekkel, a házfeloszlata híret egy szóval sem cáfolta meg.

Gyöngye vigasz a ránk szakadó abszolutizmussal szemben az az ünnepélyes óvás, amelyben a parlament összes pártjai a feloszlata ellen tiltakozni fognak.

Fejérváry a királynál.

Bécs-ből táviratozzák: Fejérváry Géza báró miniszterelnök az egész délelőtti a magyar minisztériumban töltötte, ahol Burján báró közös pénzügyminiszter látogatását fogadta. Délben háromnegyed tizen két órakor Fejérváry a Burgba hajtattott, ahol a király déli tizenkét órakor hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

Audiencia után a miniszterelnök megbízásából a következő jelentést adták ki az újságírók számára:

— A miniszterelnök ma délután hazatért Budapestre. A helyzet nem változott.

Délelőtt a Házban.

A házfeloszlata uralja teljesen a helyzetet. Másról már nem is beszélnek. A mai lapok azt jelentették, hogy Justh Gyula elnök a képviselőházban az ellenzéki pártvezéreket konferenciára hívta össze, mert a miniszterelnökségtől az országgyűlés feloszlataára vonatkozólag átirat érkezett hozzá. Ma délelőtt csakugyan igen díszes társaság gyűlt össze az elnök fogadóterében. Ott volt Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula gróf, Polónyi Géza, Tóth János, Darányi Ignác, Zichy Aladár gróf, Seederkényi Nándor, Holló Lajos és Vázsonyi Vilmos. Az olvasóteremben és a képviselőház csupasz folyosóin, amelyekről a hosszú szünet alatt felszedtek minden díszet, nagyszámu képviselő leste nagy érdeklődéssel a híreket. De a kíváncsiság nem talált kielégítésre. Justh Gyula elnök ezeket mondta az újságíróknak:

— Az a hír, hogy én a miniszterelnökségtől átiratot kaptam, a magam hibájából kerülhetett tegnap forgalomba. Amint megérkeztem tegnap este, a huszárom azzal fogadott, hogy a képviselőházból többször kerestek, mert a mi-

niszterelnökség tud. közödött utánam s valami levelet küldött nekem a Házba. Én erről persze rögtön tájékoztattam Kossuth Ferencet és mivel az emberek szeretnek kombinálni, reggelre már azt olvasom a lapokban, hogy én arról is szoltam, hogy az országgyűlés feloszlata a hónap 17-én lesz. Hát természetesen nem felel meg a hír a valóságnak. Én semminemű értesítést az országgyűlés feloszlata dolgában nem kaptam. A hír ugy keletkezett, hogy engem tegnap Rosenberg Gyula keresett telefonice s az ő neve imponálható ugy a huszáromnak, hogy a miniszterelnöknek nézte. Ma itt nálam nincsen konferencia, hanem tegnap ugy állapodtam meg a koalíció vezéréivel, hogy délelőtt tizenegy órakor a hivatalomban leszek s ha ekkor fölkeresnek, tájékoztatom őket arról, mi történt.

Az elnöknel a pártvezérek természetesen a többség magatartásáról beszéltek az országgyűlés feloszlata esetére. Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Kossuth Ferenc több képviselő előtt ugy nyilatkozott, hogy nem hiszi, miszerint feloszlataják az országgyűlést, hanem csak az ülészakot fogják berekesztetni.

Mindezeket a kombinációkat a délután eseményei és hírei alaposan lecáfolták.

Az országgyűlés összehívása.

Ma délután négy órakor Kazár Adolf miniszterelnöki irodaigazgató és egy miniszteri titkár megjelentek a képviselőházban és ott a miniszterelnöknek egy levelel keresték a Ház elnökét. Justh Gyula azonban nem volt a képviselőházban és ezért lakására hajtattak, ahol Kazár a következő levelet nyújtotta át Justhnak:

Méltóságos Elnök Ur!

Ő császári és apostoli királyi Felső-gének a magyar országgyűléshez intézett kegyelmes királyi leirata érkezett hozzám, melynek tartalma szerint O Felsőge a jelen országgyűlés elnapolt üléseit folyó évi február 19-ikére egybehivottnak nyilvánítani méltóztatott.

Midőn ezt a kegyelmes királyi kéziratot a alatt idemellékelve Méltóságodnak megküldöm, fölkerem, hogy ezen kegyelmes királyi kézirat kihirdetése végett folyó hó 19-ikének délelőtti tíz órára képviselőházi ülést összehívni méltóztatassék.

Budapest, 1906. február 15 én.

Báró Fejérváry Géza s. k.
miniszterelnök.

Justh Gyula átvette a levelet és előbb a Nemzeti Kaszinóba, innen pedig Tisza István gróf lakására hajtattott. A miniszterelnök levelének tartalmáról Justh még a délután folyamán értesítette valamennyi párt elnökségét.

A házfeloszlata

Bécs-ből sürgönyzik: Nem hivatalos forrásból jelentik, hogy azok a tanácskozások, amelyek a király és a miniszterelnök között a legutóbbi napokban folytak, ma véget értek. Ujra megerősítik, hogy ezeken a kihallgatásokon nem döntöttek el a képviselőház feloszlataának kérdését, mert ez a döntés már Fejérváry megerkezése előtt megtörtént.

Ily körülmények között valószínű az a föltevés, hogy a legutóbbi tanácskozások tárgya az volt, hogy milyen lépéseket tegyenek a föloszlata megtörténte után. A föloszlata — mint N. F. Pr. is írja — befejezett dolog és csak a koalíció viselkedé-

sének alapos változása tarthatná föl. Ha tehát új kibontakozási terv készül, akkor ez csak a képviselőház fölösztatása után szolgálhat újabb tárgyalás alapjául.

A kormány felhatalmazásai.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma este Vészi József miniszteri tanácsos és Skerlecz Iván br. min. titkártársaságában Budapesre érkezett és egyenesen lakására hajtatott, ahol Lányi Bertalan igazságügy-miniszter várta.

A miniszterelnök a helyzetről semmi féle nyilatkozatot nem tett, de bécsi beavatott források ismét megerősítették azokat a híreket, hogy a kormány megkapta a felhatalmazást mindazon intézkedések megtételére, amelyeket az állami rend megóvása érdekében szükségesnek tart. Ezek közé tartoznak azok az erélyes lépések is, amelyeket a kormány a renitens törvényhatóságok és tisztviselők ellen tervez.

Kristóffy és Lukács távozása.

Ma jól értesült körökben megerősítették azt a hírt, hogy Kristóffy József belügyminiszter és Lukács György vallás- és közoktatásügyi miniszter a házfölösztatás után megválnak állásaiktól.

A belügyi tárca vezetését hir szerint maga Fejérváry Géza báró miniszterelnök fogja átvenni.

A pártkörökből.

A vezérőlbizottság pénteken vagy szombaton ülést tart és a házfölösztatás kérdéssel foglalkozik. A vezérőlbizottság határozatát vagy szombaton vagy vasárnap délután tartandó pártértekezleten terjesztik a koalíciós pártok elé.

Az országgyűlés felösztatása után a vezérőlbizottság ki fogja mondani, hogy új választásokon az eddigi képviselőkkel szemben nem állítanak hivatalos jelöltet.

Polónyi Géza, mint beszél, szombaton délvidekre utazik üdülni, mert erősen asztmatikus.

Nagy feltűnést keltett a politikai világban az a hivatalos hiradás, hogy József főherceg és neje holnap hosszabb külföldi utra indulnak. Ezt a körülményt mindenki a közelgő abszolutizmussal hozta kapcsolatba.

Tiltakozás a házfölösztatás ellen.

Justh Gyula házelnök holnap délelőtt tíz órára értekezletre hívta össze az összes pártok elnökeit, hogy az országgyűlés fölösztatásával szemben egységes megállapodásra jussanak.

Szombaton pártközi értekezlet lesz, melyre meghívták a szabadelvű pártot is.

Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula és Zichy Aladár ma este ismét hosszas tanácskozást folytattak.

A szövetszert ellenzéki pártok holnap és holnapután értekezleteket tartanak. Ezeket meg fogják beszélni azt a formát, melyben ünnepélyesen tiltakozzanak a házfölösztatás ellen.

Kossuth Ferenc ma a következő levelet intézte pártja összes tagjaihoz:

Tisztelt barátom!

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt február 17-én, szombaton délután öt órakor pártértekezletet tart. Tekintettel a rendkívül súlyos politikai helyzetre és a küszöbön álló házfölösztatásra, okvetlenül légy jelen az értekezleten

Tisztelt barátod
Kossuth Ferenc.

SPORT.

+ Az evezősök és a Torna-egylet. Mint ismeretes, néhány év előtt az Aradi Torna-egylet kebelében evezős osztály létesült, amely azóta működik is, de az utébbi időben több rendbeli differenciája támadt az anya-egyletrel. Miután az evezős osztály tagjainak tulajdonképpeni része egyétként nem is működő tagja a Torna-egyletnek, hanem csak éppen evez, az elszakadás gondolata mind jobban előtérbe nyomult. Erről most véglegesen fog dönteni a Torna-egylet, melynek elnöksége a következő meghívást teszi közzé:

Az Aradi Torna-egylet választmánya f. hó 17-én este 7 órakor a lyceumi tornacsarnokban rendkívüli ülést tart, melyre a választmány tagjai ezennel meghívotnak. Tárgy: az evezős osztály ügyének végleges eldöntése. Az elnökség.

Virtus a vonaton.

(Tolvajnak nézett ügyvédjelölt.)

— Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 15.

A vészto kötegyáni vicinális vonalon a múlt év október 29-én nem mindennapi eset játszódott le. Neumann György gyulai mészárosmester és két kupectársából előtört a virtus és a nagyváradi pénzügyigazgató fiát, Papp Romulusz dr. ügyvédjelöltet, akit zsebmetszőnek néztek, brutális módon elverték s minden védekezése és tiltakozása dacára Tenkén a csendőrök által tartóztatták. Az annak idején nagy felháborodással perirakált botrányos eset most került a nagyváradi bírák, illetve a vádtanács elé, amely Neumann és társai ellen személyes szabadság megsértése és súlyos testisértés büntette miatt emelt vádat. A tárgyaláson kitűnt a tényállás, amely a következőket állapította meg:

Papp Romulusz dr. nevezett napon Tenkére utazván, a vonaton beszédbe elegyedett Neumannékkal, akik borral kínálták meg a rendkívül szivélyes modoru embert. Papp elfogadta a vendégszeretetet és viszonzásképpen pogácsával kínálta meg utitársait, akik azonban ezt visszautasították, majd Neumann képéből ki kelve ugrott föl.

— Ahá, zsebmetsző vagy te kutya, nem fizikális! — és a következő percben már éktelelenül verni kezdte a meglepetéséből föl sem ocsudott fiatalembert, aki védekezni sem tudott támadói ellen. Azután segélykiáltással remélt megmenekülni, a látum azonban üldözte, mert a zajra belépő kalauz is Neumannéknak adott igazat.

Közben a vonat Tenkére érkezett. Am az ügyvédjelölt ott sem menekülhetett meg támadói elől, mert azok tolvajt, zsebmetszőt, zsi-ványt kiabáltak rá, mire a figyelmessé lett csendőrök tubuzgóságából minden teketória nélkül letartóztatták. A kinos kaland részesévé vált fiatal ember csak egyik tankei ügyvéd ismerősének közbenjárására, éjféli után nyerte vissza szabadságát.

Persze az igazságos megtorlás nem marad el. Mikor Neumannék érezték a veszedelmet, minden lehetót elkövettek a hiba jóvátételére. Neumann mindegyik nagyváradi ujságban nyilvánosan kért bocsánatot az inzultált ügyvédjelöltől, a most elmúlt szombaton pedig Gyuláról Neumann nevében Bucskó Koriolán dr. vezetése mellett nyolctagu küldöttség tisztelgett Papp Miklós nagyváradi pénzügyigazgatónál, hogy a történet felett sajnálkozásukat fejezik ki.

Ugy apa, mint fia azonban fentartotta a vádat s így a vádtanács helyben hagyta az ügyészség vádiratát, csupán a vizsgálat kiegészítését rendelte el.

HIREK.

58 pályázó.

Arad, február 15

Száraz hirecske: Az Ancs Simon halálával megüresedett irodatiszti állást beszüntették, illetve azt egy írónokkal fogják betölteni. Erre az írónki állásra, amely hatvan korona havi fizetéssel jár, 58 pályázó nyújtotta be máig folyamodványát a törvényszék elnökénél. Az állást természetesen csak intelligens ember kaphatja meg.

Egy harminc forintos állásra 58 pályázó: csinos kis eredmény. Otvenyolc intelligens ember törli magát, hogy havi harminc forintra tegyen szert. Ráragasztanak a folyamodásukra egy koronás bélyeget, protekcióért szaladgálnak napokon át, időben és pénzben reájuk nézve nagy értékeket pazarolnak egy reménységért. Csábitja őket a szürke hivatal-szoba, a rovatolt lapok lélekölő egyhangúsága, mert hiszen, ami vele jár, az harminc forint. Es élni kell.

Ez a „kell“ mindent megmagyaráz. Az élet elvégre nélkülözések között is élet marad. Gyönyörű élet, szép élet. Élet az életért. A koldus sem akar meghalni, a gyomorbaajos milliomos sem. Az öngyilkosok gárdája nem azért menekül a halálba, mert az élet tele van undorító dolgokkal, mert nélkülözés bántja őket: az öngyilkosok az élet ingyencei, akik elmenekülnek onnan, ahol nem találják meg a maguk vágyainak beteljesülését, a maguk ingyencségének kielégítését. De az, aki nem a nűanszoknak él, az élni akar minden poklokon és minden pályázatokon keresztül.

Nagy talán a nyomor, hogy ötvennyolcan kapnak egy falat kenyér után? Nem ebben kell a magyarázatot keresni, bár ez is megértteit a nagy tülekedést. De talán inkább az csábitja a pályázókat, hogy állásuk legyen. Állás, ha kenyér nélkül is: fél tekintély. Nem ér reá gondolkozni az ember, hogy az élet mit tagad meg tőle, ha mással van elfoglalva. A semmittevés maga is nyomor, na nincs meg mellette az anyagiak mindent megváltó kellemessége. Oh megváltó harminc forintos állás! Otvenyolc ember rohan feléd, remélve, óhajtvá, áhitozva téged, a félynyomort, az egész nyomor helyett!

— József főherceg külföldön. A felhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti: József főherceg és Augusta főhercegné szony hosszabb időre külföldre utaztak.

— Gautsch a magyar válságról. Bécsből táviratozzák: A Reichsrath mai ülésén Gautsch báró miniszterelnök válaszolt arra az interpellációra, melyet a közös kiadások ügyében az alldeutschok hozzá intéztek. Gautsch beszédében kifejtette, hogy az osztrak kormány rendületlenül a kiegyezés alapján áll s ettől tágitani nem fog. Ha Magyarországon ismét normális állapotok lesznek, semmi sem fog a kiegyezés ellen történni anélkül, hogy előbb az osztrak kormány jóváhagyását is kikérnék. A közös kérdésekben az osztrak parlamentnek is okvetlenül hozzászólása van. A miniszterelnök

beszédét az összes pártok nagy helyesléssel kísérték.

— **Kristóffy és az Országos Kaszinó.** Budapestről táviratozzák: *Kristóffy* József belügyminiszter az *Országos Kaszinó* igazgatóságához átiratot intézett, melyben a kaszinónak a legutóbbi közgyűlésen *Rudnay* Béla kigolyóztatása ügyében hozott határozatát megsemmisíti. A belügyminiszter egyben végérvényesnek jelenti ki a kaszinó választmányának azon határozatát, mely a kizáratási indítványt a napirendről leveszi.

— **Apponyi Albert gyásza.** Bécsből táviratozzák: *Mensdorff-Pouilly* grófnő, *Apponyi* Albert gróf anyósa és monarchiánk londoni nagykövétének anyja, ma hosszabb betegség után meghalt.

— **A debreceni főispán lemondott.** Budapestről sürgönyzik: A félhivatalos Bud. Tud. jelenti, hogy a király *Kovács* Gusztávot, Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánját, saját kérésére állásától fölmentette.

— **Edvárd király állapota.** Jól értesült helyről jelentik Londonból: Nagy visszatetszést szültek itt az *Edvárd* király állapotáról európa szerte elterjedt aggasztó hírek. Nem tudják felfogni, miként kelhetnek szárnyra e fajta hírek, holott számos személynek áll szabadságában naponta többször is meggyőződést szerezni hírek alaptalanságáról. Amint azt már annak idején jelentettük, a király egy vadászat alkalmával félrelépett, megbottlott és a lábát megsértette. Az e fajta sérülések gyógyulása rendszerint sokáig szokott húzódní, magasabb életkorú embereknél természetesen még több ideig tart ez az állapot. Ez a sérülés azonban a legkevésbé sem zavarta meg az általános egészségi állapotát és így semmiféle betegségről sem lehet szó. A koppenhágai temetésre mindazonáltal nem utazott el a király, nehogy a lábát megerősítse. Ez alkalommal megjegyezzük, hogy az a hír, mintha a király a tavasszal megrongált egészsége helyreállítására Dalmáciába utaznék, minden alapot nélkülöz. Az uralkodó tavaszi programjára vonatkozólag eddigéig még egyáltalán semmiféle megállapodás sem történt. A király egyáltalán nem szereli, ha utazásairól előre hasábos jelentéseket közölnek.

— **Bűnvádi feljelentés egy főispán ellen.** *Miskolc*ról táviratozzák: Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén utasította *Kovács* Lajos tiszti főügyészt, hogy *Brezovay* András főispán ellen a közgyűlési terem erőszakos elfoglalása miatt *bűnvádi feljelentést* tegyen. Egyben utasította a főügyészt, hogy a főispán *kilakoltatása* végett azonnal irátsa meg a sommás pert. A kilakoltatási ügyet *Losonczy* István járásbíró fogja tárgyalni.

— **Prielle Kornélia betegsége.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Bozsnyai* Kálmáné *Prielle* Kornéliáról, aki néhány nap óta nagyfokú influenzaban szenved, ma az a hír terjedt el, hogy állapota aggodalomra ad okot. Egy újságíró ma fölkereste a művésznőt Vas-utcai lakásán, ahol *Rozenyai* kijelentette, hogy a nagyaszonny állapotában nem állott be változás s aggodalomra nincsen ok, majd átszólít a másik szobába, ahol a művésznő fekszik és megkérdezte, hogyan érzi magát.

— Hála Istennek jól, — volt *Prielle* Kornélia válasza.

— **A szegedi főispán.** *Szeged*ről táviratozzák: *Nagy* Mihály dr. főispán a déli budapesti gyorsvonattal Szegedre érkezett. Az állomáson *Bainor* József főkapitány és a rendőrség tisztikara fogadta. A pályaudvar előtt lovas rendőrök

állottak sorfalat. A főispán, kinek érkezéséről a városban senkisésem tudott, a pályaudvar vendégszobájában szállt meg és kijelentette, hogy most már Szegeden marad, innen intézi az ügyeket és elnökölni fog a legközelebbi közgyűlésen, valamint az összes bizottsági üléseken is. *László* György dr. polgármestert a főispán telefonon értesítette megérkezéséről.

— **A végnélküli forradalom.** *Pétervárról* táviratozzák: Tegnap letartóztattak tizenhárom embert, akik azzal vannak vádolva, hogy *Witte* gróf élete ellen merényletet terveztek.

Szebasztopol-ból jelentik, hogy még mindig nem tudták megállapítani annak az asszonynak a nevét, aki *Csuknin* altengernagy, a kelettengeri flotta parancsnoka ellen merényletet követett el. Az asszony, aki még csak husz éves volt, agyonlövése előtt azt mondta: *a forradalmi bizottság őt szemelte ki arra, hogy az altengernagyot megölje.* Annak a két férfinak, akiket a merénylő nővel együtt találtak, sikerült elmenekülniök.

Carszkoje Szelo, február 15. (*Pétervári* Távirati Ügynökség.) A cár ma kihallgatáson fogadta a *Bandido* és *Klambo Lama* vezetésével megjelent budhista papok és burjaoti lakosság küldöttségét. A küldöttségek feliratot nyújtottak át a cárnak, amelyben hűségükről biztosítják és megköszönik az október 30-iki és március 3-iki manifesztumokat amelyekben a lelkiismeret szabadságát nyerték. Azután ajándékokat nyújtottak át a cárnak és a trónörökösnek, amit a cári pár megköszönt.

— **Steinitzer Felix temetése.** *Steinitzer* Felixnek, a rákosfalvi szanatóriumban elhunyt aradi ügyvédnek holteste pénteken reggel érkezik meg az aradi vasúti állomásra, ahonnan a felső temető halottas házába szállítják és ravatalra helyezik. Temetése pénteken *délután 4 órakor* lesz a temető halottas házából. Az aradi ügyvédi kamara választmányának mai ülésén *Szalay* Károly elnök meleg szavakban emlékezett meg a kamara volt titkáráról, mire a választmány elhatározta, hogy részvéte jeléül koszorút helyez *Steinitzer* ravatalára, haláláról gyászjelentést ad ki, a temetésen testületileg résztvesz és *Tolnai* János dr. a kamara nevében bucsuztatót mond. A kiadott gyászjelentés szövege a következő:

Az aradi ügyvédi kamara fájdalmas részvétellel jelenti, hogy *Steinitzer* Felix aradi ügyvéd, volt ügyvédi kamarai titkár f. hó 14-én hosszas betegség után elhunyt. A megboldogult halott földi maradványai f. hó 16-án d. u. 4 órakor fognak a felső temető halottas házából örök nyugalomra helyeztetni. Emléke élni fog közöttünk. Arad, 1906. február hó 15.

— **Fallières bevonulása.** Azok a szertartások, amelyek között *Loubet* elnök át fogja adni elnöki tisztségét *Fallières*nek, vasárnap fognak lefolyni. *Fallières* elnök egy vértescsapat kíséretében vasárnap délelőtt bevonul az Elyséebe, ahol *Loubet* elnök a köztársasági méltóságok jelenlétében üdvözlölni fogja utódját. *Loubet* azután ugyancsak a vértescsapat kíséretében visszavonul magánlakásába.

— **A táviratok utcai összejűjtése.** A kereskedelmi miniszteriumban azzal az érdekes tervvel foglalkoznak, hogy a táviratokat a levelek módjára, utcai levélsekényekbe lehetne bedobni. E célra külön borítékot készítenének, melyeket úgy konstruálnának, mint egy összehajtott távirati űrlapot, úgy, hogy szétnyitva, mindjárt a szöveget is rájuk lehessen írni. A távirat díját levéljegyekben kell majd fölragasztani. Ez újítás az utazó közönségre is nagy fontossággal bír, mert olyan állomásokon, hol a vonat annyi ideig nem áll, hogy távira-

tokat föl lehessen adni, a távirati űrlapot egyszerűen a vasúti szekrénybe lehet bedobni. Ez által elkerüli a táviratozó közönség a postahivatalokban való várakozást.

— **Párbaj.** Két aradi fiatal ember ma délelőtt a minoriták palotájának egyik üres termében véres kardpárbajt vívott. Az ellenfelek *Szeepkowszky* Tivadar és *Bogdánffy* Gerő joghallgatók voltak. *Szeepkowszky* a karján szenvedett egy 15 centiméteres sebet, míg ellenfele fejére kapott egy lapos és orrára egy csontig hatoló éles vágást. A felek párbaj után kibékölték.

— **Ujarad község tisztújítása.** *Ujaradon* nagy érdeklődés mellett folyt le f. hó 14-én a községi előjáróság választása, melyet hosszú és izgalmas korteskedés előzött meg. Első bíró lett *Harimann* Ferenc, akit az eddigi érdemekben gazdag *Telchert* János volt községi bíró helyére választottak meg egyhangulag. Másodbíró lett *Hans* József, pénztáros szin őn egy *Hans* József gazda.

— **A mucsai vásár.** A nagyváradai Karnevál vidám anaes eiben sokáig léssen arany b tüktel feljegyezve az az ötletekben zseniálisan gazdag farsangi estély, melyet a nagyvárad helyőrség tisztikara szombaton rendez. Ujzerű, eredeti, vidám és színes vásári kép lesz a *mucsai vásár*, a melyre tarka barka jelmezekben fognak felvonulni a résztvevők. A mint egy kiadott kommuniké jelenti: *fültétlen tilos a bál ruhá, a frakk és az egyenruha.* Lesznek magyar menyecskék, oláh faták, magyar legények, farsangi jegyző és más tarka-barka alakok. Aki nem ölt jelmezt, az egyszerű nyári utcai öltözkében jelenik meg, a férfiak jórésze világos nyári ruhában. Hölgyek és urak, mint a vásárban, a kalapot fenn tartják, sőt a hölgyek napernyővel is fegyverkeznek. A mucsai vásárnak gazdag cirkuszi programját hajnalig tartó tánc követi. Természetes, hogy a tarka-barka vásári képhez illően nagy versengés készül a résztvevők körében, hogy kinek a jelmeze vagy farsangi figurája legyen bohóbb és ötletesebb. Többek között a következők fogják tartani a felvonulók sorát: *Stummer* báró (bécsi fiáktérés), *Stummer* báróné (bécsi mosó eány), *Horváth* alezredes (Göndör Sándor), *Horváth* alezredesné (Finum Rózsi), *Csanády* altábornagy (vadász), *Csanády* altábornagyné (magyar menyecske), *Kubinyi* kapitány (Kukorica János), *Nedeky* kapitány (Göre Gábor), *Maxon* Lajos kapitány (tisbíró), *Baich* báró kadet (laska), *Telegdy* hadnagy (Kukorica János), *Döry* kapitány (pusztabíró), *Békésy* ezredesné (bánati oláh menyecske), *D'Orsay* gróf hadnagy (magyar csikós), *Maasburg* báró (állatimitator) stb. A mucsai alakokat a honvéd tisztikar tagjai, a vásári alakokat a közös hadsereg tisztjei fogják képviselni. Nagyvárad urí közönsége nagy várakozással néz a tiszti estély elé.

— **Egy aradi lap elkobzása.** A Függetlenség című aradi napilapot az aradi kir. ügyészség a nagyváradai ügyészség utasítására, a mai napon királysértő vezércikke miatt elkoboztatta.

— **Állatorvosok kinevezése.** A földművelésügyi miniszter *Romy* Imre szemlaki körállatorvost végleges minőségben a XI. fizetési osztályba m. kir. állatorvossá, *Bán* Jenő Békés községi állatorvost ideiglenes minőségű m. kir. állatorvos gyakornokká nevezte ki.

— **Akinek háromszáz felesége van.** A marokkói ifju szultánról, aki legujebban a nagyvilág egyik legsűrűbben amlegetett uralkodója lett, néhány érdekes adatot közöl egy angol lap *S. Avery* tollából, aki több esztendeig a szultán személyes szolgálatában állott. Állítása szerint *XIV. Abdul Aziz* szultán egyike a jelenkor legfelvilágosultabb embereinek. Minden iránt érdeklődik, éppen úgy a sport minden ága, mint a tudomány minden szaka iránt és mindent megtesz népe szellemi haladása érdekében. A szultán fezi palotájában él, amely számtalan kertjével, pavillonjával és fényes termelével méltó volna rá, hogy akármelyik euró-

pal hatalmasság uralkodójának lakóhelyéül szolgáljon. Együtt lakik vele nagyszámu felesége és a szolgálatakra rendelt eunuchok. Hogy hány felesége van Abdal Aalznak, azt nehéz megmondani; legalább 150 en vannak, de lehetnek 350 en is. A szultán életmódja nagyon egyszerű. Napkeltekor kel 6 is, megfürdik hideg vízben és hét órákor már megjelenik az államtanács ülésén. Tizenegyig foglalkozik államügyekkel és tart kihallgatásokat; azután megreggelizik. Az ebédig terjedő időt szórakozásnak szenteli, ebédután pedig fél négy óra tájban ismét az államtanács ülésére megy el, azután pedig az idegeneknek tart kihallgatást. Alattvalói nehezen jutnak elébe, de a ki színe elé jut, biztosan számíthat ügye igazságos elintézésére.

— **Ujabb kivándorlások Bihar megyéből.** Hét-ről-hétre nő a kivándorlás Bihar megyéből. Megdöbbenően nagy különösen Tenke vidékéről a kivándorlás Amerikába. Az alispáni hivatalhoz egyre érkeznek az utlevet kérők kérvényei. Egy hét alatt Tenke vidékéről husz család kért utlevet azért, hogy kivándorolhasson Amerikába. Megdöbbenő ez a szám. Nincs rá példa, Felső-Magyarország legszegényebb vidékeit kivéve, hogy egy községből ilyen rohamosan és nagyszámban történjék a kivándorlás.

— **Amerikai apróságok.** A *New-York Herald* legutóbbi számában néhány amerikai „apróságokról” ad hírt. Egy newyorki bankigazgató legutóbb egy játékklubban rületten 50.000 dollárt vesztett egyetlen éjszaka. Koronaértékben ez az összeg körülbelül három és fél millió tesz ki. — Mr. *Stilmann*, egy pittsburgi magánzó egy kutyát ajándékozott *Roosevelt* Alicenek nászajándéknak. A kutya 1500 dollárba (körülbe ül 7500 korona) került. — Philadelphiában, a Bellevue Stratford szálló tetején korcsolyapályát rendezett be a szálló tulajdonosa vendégei kényelmére. Az ujtás csinos összegecskebe kerülhetett, mert a szálló tetejét teljesen át kellett építeni. — New-York városának építő bizottsága egy harminc emeletes épületkolosszus építésére adott engedélyt. A ház egy részvénytársaságé, amely 45 millió korona alaptőkével alakult meg.

— **Egy rejtélyes asszony.** *Jeanne Weber*, a többszörös gyermekgyilkosság vádja alól fölmentett asszony fölött még mindig nem tudnak napirendre térni Párisban. Sokkal titokzatosabb ez az asszony, semhogy ne izgathatná jó ideig a felzaklatott idegeket, még ha a bíróság és tudósok véleménye meg is szabadította a börtöntől. Mert arra nézve még mindig nincs magyarázat, mi okozta hát *Jeanne Weber* és rokonai gyermekének a hirtelen halálát. Annál titokzatosabb a dolog, mert a gyermekek halála mindig ugyan körülmények közt történt. Mindig *Jeanne Weber* karjaiban találták s az asszony keze mindig a kicsinyek ruhája alatt, a szívkön nyugodott. A tanuk, többnyire közeli rokonok, vallomása szerint ez az asszony démonikus hatással volt a környezetére. A legjelentéktelenebb ürügyek alatt el tudta távolítani a gyermekek szüleit, még abban a pillanatban is, amikor a gyermekek már hörögtek. Mire a szülők aztán visszatértek, a gyermekek már halottak voltak. Így halt meg *Georgette*, *Susanne* és *Maurice Weber*. És bár *Jeanne Weber* a rokonok már ismételtén vádolták volt gyermekgyilkossággal, a többi gyermeket mégis magára hagyták a „néni”-vel. Ezzel az esetben, a kis *Maurice* esetének a kivételével az orvosok azonban sohasem találták a gyermekeken a külső erőszak nyomait. A szakértőknek csak annak az eldöntése maradt tehát, vajjon a mellkas egyszerű összenyomásával, vagy a szívre, illetőleg a nyaküdtörre huzamosabb ideig gyakorolt nyomással meg lehet-e ölni gyermeket. A szakértők azt mondták, hogy nem, s *Jeanne Weber* a terhelt körülmények egész láncolata ellenére fölmentették. Ha elkövette ezeket a bűntetteket, amelyek olyan nagy fájdalmat okoztak rokonainak, akkor az asszony-vampir egy szörnyű példájával áll szemben a világ.

— **A tatarosi bányarobbanás.** *Nagyváradról* jelentik: A tatarosi bányarobbanás ügyében a bányakapitányság folytatja a vizsgálatot, de

még nem fejezték be. Megvizsgálták a tárna biztonsági intézményeit; kihallgatták a tanukat, akik tudnak arról, hogy a két munkás mennyi dinamitot vitt magával a tárnába. A vizsgálat eredménye idáig az, hogy a szerencsétlenségnek oka egyedül a nagymennyiségben használt dinamit és ezért egyedül a munkásokra a felelősség. A két szerencsétlenül járt *Szabó* testvér még nem halt meg, de állapotuk válságos.

— **Meglepott földbirtokos.** *Somogyi Dezső*, az Aradon is jól ismert *Komádi* földbirtokos, kinek neve nemrég egy feltűnést keltett ügy révén került forgalomba, észrevette, hogy az utóbbi időben lakásáról számos ékszer és más egyéb értéktárgy eltűnt. Atkutatta lakását és megállapította, hogy három hónap lefolyása alatt több mint 3000 korona értékű holmija tűnt el. Kereste a tolvajt, de nem tudott sehogysem nyomára akadni. Végre feljelentést tett a csendőrségen, mely erélyes nyomozást indított az ügyben. A nyomozás eredménye az lett, hogy a csendőrség tegnap letartóztatta özv. *Földi József*-né, *Somogyi házvezetőnőjét* és *Bodnár Sándort*, a földbirtokos inasát, akik a bizonyító körülmények terhe alatt töredelmes vallomást tettek a hosszú időn keresztül elküvetett tolvajlásokról. A csendőrség házkutatást végzett lakásaikon s a lopott holmi jórészét, mintegy 2000 korona értékben, az ágynemű közé és a szekrénybe rejtve megtalálta. A tolvaj házvezetőnőt és inasát a csendőrség letartóztatta, s ellenük az eljárást megindította.

— **Smólen Tóni nyilatkozik** Besztercebányán. Nyaról írjak, hogy *Smólen Tóni*, a bécsi udvar híres lakája jelenleg Besztercebányán tartózkodik. Erdékes hogy *Smólen* magyar alampolgár, különben beszél magyarul. *Smólen* elmondta, hogy azelőtt a 44-ik gyalogezredben puskaműves volt. Nagy baj reájuk nézve is a magyar válság, mert ha az udvar Magyarországon tartózkodik, akkor naponként 6 koronát kapnak pótlékul. *Smólen Tóni* különben besztercebányai háztulajdonos is s háza a II. Rákóczi Ferenc-utában van. Nővérével jött néhány napra ide, akinek Zólyomban örökösödési ügye van. Elmondta még *Smólen*, hogy több bécsi ügyvéd jött annak idején hozzá, hogy indítsa becsületsértési pert *Vidor Pál* népszínházi igazgató ellen, de ő kijelentette, hogy hazáját sokkal jobban szereti, semhogy újabb gyuananyagot öntsön a jelenlegi puskaporos levegőbe.

— **Visszaélés egy hercegi uradalomban.** *Windischgratz* hercegnek, *Erzsébet* főhercegnő férjének bícsicai uradalmán nagy visszaélésnek jöttek a nyomára, melynek következménye az, hogy a herceg összes tisztviselőit elbocsátotta. Az uradalmat ideiglenesen a királyi uradalmi tisztetek kezelik.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszter Aradvármegyében az eleki anyakönyvi kerületbe *Nemák Imre* községi irnokot, az ujszentannaiba *Oszter Nándor* községi irnokot, a másfalva pedig *Virág Sándor* községi irnokot anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— **A bécsi sikkasztót elfogták.** Megírjuk, hogy a bécsi rendőrség értesítette az aradi rendőrséget *Schoppek Herman* morvaországi születésű póstakiadó szökéséről, aki a bécsi postatakarékpénztár kárára 89.500 koronás sikkasztást követett el. Akkoriban azt hitték, hogy *Schoppek* Magyarország felé vette útját, de utólag kiderült, hogy Hamburgon keresztül Amerikába szökött, sőt pozitív adatok birtokába jutott a bécsi rendőrség arra nézve is, hogy *Schoppek* Csikágóban tartózkodó rokonaihoz utazott. Ennek alapján megkeresték a csikagói rendőrséget, amely a napokban le is tartóztatta a sikkasztót. A bécsi rendőrség megindította ellene a kiadatási eljárást.

— **Félmilliót szerzett berravaló fejében.** Londonból jelentik: Egy *Charles Miller* nevű ember, aki harminc éven át volt pincér a newyorki Astor szállodában, fél millió korona vagyonnal most nyugalomba vonult. Vagyonát tisztán berravalókból gyűjtötte össze. Fizetése 140 korona volt havonként, de kitűnő emlékezőtehetsége volt, minden vendéget ismert s tudta azok gyengéit. Természetesen jól szolgált ki őket s ezért bőséges berravalóban részesült.

— **Szép fogakat csakis a *Dentolin* fogeremő használata biztosít.** Vojtek és Weisznál. 113

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A leány bessülete.** Nagybecskerekéről jelentik: *Zamurovics Bianka*, a volt tiszahegyési jegyző leánya, tavaly nyílt utcán agyonlőtte *Tóth Piroskát*, aki uton utfélen becsületében gyalázta őt. Az esküdtbiróság most tárgyalta ezt az esetet s a vádolt leányt, akit gyilkossággal vádolt az ügyész, fölmentette.

§ **Rabló cigányok.** *Lakatos Péter* és *Lakatos Antal* kisjenői cigányok, két közismert gazember, rablással vádolva állottak ma az aradi törvényszék esküdtbirósága előtt. A vád az volt, hogy még múlt év nyarán a két vádolt megtámadta az országuton egy arra haladó gazda kocsiját s arról egy szűrt s más ruhákneműt akart elvinni. E műveletben a kocsi tulajdonosának jóbarátja, *Matyeka Péter* megzavarta őket, amin a két cigány úgy felháborodott, hogy rálőttek a kellemetlen emberre. Az ügy a már a novemberi esküdtszéki ciklusra ki volt tűzve, de akkor a bizonyítás kiegészítése céljából elhalasztották. A mai tárgyaláson a két cigány alibit akart bizonyítani s e célból két új tanu megidézése vált szükségessé. A törvényszék emiatt elhalasztotta a tárgyalást, elrendelvén az új tanuk megidőzését.

§ **Sikkasztással vádolt katonatiszt.** *Klász Viktor* Nagyváradon szolgált mint katonai őllemezési tiszt. A múlt esztendőben *Pelley Sándortól* részletfizetésre butorokat vásárolt olyan kikötéssel, hogy a butorok tulajdonjoga *Pelley* illeti mindaddig, míg a vételárát teljesen ki nem fizeti. Le is törlesztett a butorok 690 korona árából 440 koronát. Időközben nyugalmazták *Klász Viktor*-t, aki Nagyváradról Budapestre költözött, a butorokat pedig eladta *Engel Lajosnak*. Amidőn *Pelley Sándor* erről értesült, följelentette a nyugalmazott katonatisztet sikkasztás büntette miatt. Az ügyben tegnap volt a főtárgyalás a nagyváradai törvényszék előtt, *Millye Gyula* elnöklötte mellett. *Adorján Emil* dr. védőbeszéde után a törvényszék a vádoltat fölmentette, mert a tárgyalás során kitűnt, hogy *Klász* a butorokat a tulajdonjognak *Pelley* részére történt fenntartásával adta el. Az ítélet jogerős.

NAPIREND.

Február 16. Péntek. Róm. kath. naptár: *Julianna*. — Protestáns naptár: *Julianna*. — Görög-keleti naptár (február 3.): *Szimon és Anna*. — A nap két 7 óra 7 perckor, nyugszik 5 óra 22 perckor.

Időjelölés. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, nyugaton, délen elvélve csapadék.

Február 16. Az aradi zeneconservatorium háziestélye este 8 órákor. — Az aradi turista-egyesület vigalmi-bizottságának ülése este 6 órákor.

Február 17. Körösbánya és vidéke takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 4 órákor. — Az aradi tanítótestületek segélyalapjának közgyűlése délután 4 1/2 órákor (Polgári fiúiskola.) — Az aradi tornagyűlés választmányi ülése este 7 órákor (Lyceum.)

Február 18. Az aradi iparosok első betegsegélyző-és temetkezési-egylet közgyűlése délelőtt 9 órákor. — Az aradi kereskedők takaré- és hitelszövetkezetének közgyűlése délelőtt 11 órákor. — Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző-és temetkezési-egyletének közgyűlése délután 3 órákor (Városház.) — Az aradi székyely otthon közgyűlése délután 2 órákor (Millennium külön terem.)

Február 20. Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi estélye délután 5 órákor (Városház.)

Március 4. Az aradi polgári játékokat négyeslet theaestélye délután 5 órákor.

Március 8. Körorvesválasztás Csermón.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

- Az Aradi Közlöny távirati tudósítása -

Budapest, február 15

Amerika ¼ magasabb. Gyöngye üzlet mellett elkelt néhány ezer métermázsza buza al g tartott áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Csalás 12 órák:	
Buza 1906. áprilisa	16.74—16.76
Rozs 1906. áprilisa	13.86—13.88
Zab 1906. áprilisa	14.84—14.86
Tengeri 1906. májusra	13.76—13.78
Uj őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Csalás 3 órák:	
Buza 1906. áprilisa	16.78—16.80
Rozs 1906. áprilisa	13.88—13.70
Zab 1906. áprilisa	14.83—14.90
Tengeri 1906. májusra	13.75—13.78
Uj őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Irányzat kellemes.

Zárás 3 órák:	
Oszták hitelrészvény	672 75
Magyar hitelrészvény	790 50
Lezártbank részvény	520 50
Rima-Murányi vasút részvény	535.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	673 25
Körszűtő vasút	592 —
Városi villamos vasút részvény	327 50
Érszébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.50
Érszébet szanatórium sorsjegy árban	12.—

IDEGENEK ARADON

- Február 15 -

Központi szálloda Ernst Sándor utazó Budapest. — Mannheim Gusztáv utazó Budapest. — Gáspár Frigyes állami tanító Simonfalva. — Ernst Dávid utazó Triest. — Weisz Iván utazó Nagyvár. — Taussig Zsigmond utazó Bécs. — Pich Mór utazó Budapest. — Deutsch Gyula utazó Budapest. — Carren Károly utazó Temesvár. — Altmann Mór utazó Budapest.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. Gy. (Pankota.) Azokat a feltételeket mi nem ismerjük Forduljon egyenesen Szemere Miklóshoz (Budapest, Pannonia szálló), de megadja a felvilágosítást a Magyar Athletikai Klub, vagy akarmelyik fővárosi lövész egyesület is.

K. F. (Ujszentanna) Legyen igaza! Elborzasztó például itt közöljük verséneket egy strófáját. Ime:

„Adieu“ ... „Isten veled“ ... „Viszontlátásra“ ...
„Jere vissza“ ... „Pá magának, édes!“
Ilyen s hasonló kifejezések a korzón, kávéházban,
vonaton közismeretes.
De hogy melyik felfed igaz érzelmi szerelemből,
Ez legjobban megtudható a lapok köznapi híreiből.
Bármit mond tehát a szemtelen hízlegés,
A valódi szerelem előttem csak mesés.

Es ön még mindig nem tagja a Kisfaludy Társaságnak?

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

I. A görög tolmács.

Irtá: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Réth László. [8]

(Folytatás.)

Betekintve, láttuk, hogy a szobát c-upán gyenge kék fény világította meg, mely a szoba közepén egy kicsiny érc háromlábú lobogott. Sápadt, halvány barátságosan környezetet világított meg, mert a padlózat az árnyékban két emberi alak határozatlan körvonalait vettük ki, melyek a falhoz voltak támasztva. Irtozatosan füllesztő lég tödult ki belülről, mely köhögésre kényszerített. Holmes a lépcsőház ajtajához rohant, hogy friss levegőt bocsásson be és azután behatolva a szobába, feltárta az ablakot és az izzó szenes háromlábúat kidobta a kertbe.

— Pillanat múlva bemehetünk, — mondta ismét kilépve hozzánk. Hol egy gyertya? Nem hiszem, hogy egy gyufát meg lehetne gyújtani ily légkörben. Tartsd a világosságot az ajtó felé Mycroft és menjünk. Előre!

Berohantunk, megragadtuk a megmérgezett férfiakat és kihoztuk őket a folyosóra. Mindketten eszméletlenek voltak, ajkuk kékek, arcuk duzzadt, szemek kidülledtek. Valóban, vonássik oly eltorzultak voltak, hogy csak fekete szakálláról és köpcös alakjáról ismertük fel egyikükben a görög tolmácsot, ki csak néhány óra előtt váit el tőlünk a Diogenes Clubban. Kezei és lábai erősen össze voltak kötözve és egyik szemé felett hatalmas ütés nyomát viselte. A másik, kit épp úgy biztosítottak minden szökési kísérlet ellen, magas, az elasztóság végső stádiumában levő férfi volt, kinek arca csodálatos módon keresztül-kasul volt ragasztva tapaszszal. Midőn letettük, meg se mozdult s egy pillantással meggyőződtem arról, hogy segítségünk számára későn érkezett. Mr. Melas meg élt s egy órai ammoniak és brandyval élesztgetés után örömmel láttam, hogy kinyitja szemét s meglepődéssel töltött el az a tudat, hogy az én kezem rántotta vissza ama sötét völgyből, melyben minden ösvény találkozik.

Egyszerű történetet beszélt el, mely megerősítő következtetéseinket. Látogatója, szobájába belépve, ólmosbotot vett elő rögtöni és elkerülhetetlen halállal fenyegetve, annyira megrémítette, hogy másodsor is magával vitte. Valóban természetfeletti volt a hatás, melyet ez a vigyorgó gazlickó a szerencsétlen nyelvészre gyakorolt, mert még most is csak remegő kézzel és sápadt arccal mert róla beszélni. Gyorsan B-ckenhamba vitték és a második beszélgetésben, mely sokkal tragikusabb volt, mint az első, ismét tolmácsi tisztet teljesített. Ez alkalommal a két angol rögtöni halállal fenyegette foglyát, ha nem teljesíti követeléseiket; s midőn ez minden fenyegetésük dacára is állhatatos maradt, visszavitték tömlőcsebe és azután Melasnak szemére hányva árulását, melyet az újságokban közzétett hirdetésből tudtak meg, egy botlással eszméletlenné tették, s azóta nem emlékezett semmire, egészen addig, míg szemét felnyitva föléje hajolva nem látott bennünket.

Ez volt a görög tolmács rendkívüli esete, melynek megoldását még mindig homály fedi. Érintkezésbe bocsátkozva azon gentlemannel, ki hirdetésünkre választott, megtudtuk, hogy a szerencsétlen fiatal hölgy gazdag görög cs ladból származott és néhány ismerősét látogatta meg Angliában. Itt megismerkedett egy Harold Latimer nevű fiatal emberrel, ki rábeszélte, hogy szökjön meg vele. Ismerősei, kiket az eset megrázdított, meglepődtek azzal, hogy értesítsék Athénben lakó fivérét és azután nem törődtek többet a dologgal. A fivér Angliába érkezve, vigyázatlansága folytán Latimer és társa, egy Wilson Kemp nevű rovott multu egyén hatalmába került. Ezek látva, hogy nyelvbéli járatlansága folytán teijhatalommal rendelkeznek felette, fogságba vetették és kínzások és éheztetéssel rá akarták venni arra, hogy egy a maga, mint a nővére vagyonáról mondjon le számukra. A leány tudta nélkül tartották a házban és arcán a tapaszok arra a célra szolgáltak, hogy ha netán egy pillanatra meglátná, rögtön fel ne ismerhesse. Finom női ösztönével azonban megismerte nyomban ezen álarc dacára is, midőn a görög tolmács első látogatása alkalmával találkozott. A szegény leány azonban maga is fogoly volt, mert a kocsison és nejen kívül, kik mindketten Latimer és Kemp zsoldjában állottak, senki sem volt az egész házban. Midőn látták, hogy titkukat felfedezték és hogy áldozatukat nem kényszeríthetik arra, hogy vagyonáról lemondjon, a két gazember legértékesebb dolgait összeszedve, megszökött a leányt, miután előbb véleményük sze.int boszut állottak úgy azon, a ki szembe mert szállani velük, mint azon, aki elárulta őket.

Hónapok múlva különös újsághír került a

kezünkbe Budapestről. Tartalma az volt, hogyan szenvedett tragikus halált két angol, kik egy növel utaztak együtt. Mindkettő törzsurásokkal volt megsebesítve s úgy látszik a magyar rendőrségnek is az a véleménye, hogy civódásba elegyedtek és halálos sebeket ejtettek egymáson. Én azonban azt hiszem, hogy Holmes másként gondolkozik a dologról és ma is azt tartja, hogy csak a görög leánytól volna megtudható igazán, hogyan lett megboszulva a rajta és fivérén elkövetett gazság.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

Nemzeti Színház.

Bérlet 132. sz.

Páros.

Pénteken, 1906. évi február hó 16. án

Dorrit kisasszony.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Schönthan Ferenc Fordította: Timár Szaniszló.

SZEMÉLYEK:

Dorrit William Várnai Jenő.	A herceg	Mariházi M.
Amy, leánya Bíró Irén.	Chivery	Kulcsár L.
Fanny, leánya Zsigmond A.	John, fia	Boregi S.
Clennam Deli Lajos.	Burnish	Hunyadi J.
Lady Sparkler Novák Irén.	Dick	Rakossy Gizé.
Baró Sparkler Szathmári A.	Sambo	Benkő Józsi.

Kezdete este 7 és fél órák.

NYILTTÉR.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapja mai számában a törvényhatósági közgyűlésen történekről engemet érintő rész nem felel meg egészen a valóságnak. Midőn ezt rektifikálni óhajtom, a következőket vagyok báter kijelenteni: 1-ször, erős kifejezést egyáltalán nem használtam. 2-szor, mindenkor a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel vagyok bármely vallásfelekezeti felebarátom úgy vállalása, mint hazafisága iránt. Ha netán tegnap, nyilatkozatom által, melyet a felhevülés és zavar pillanatában tettem, bárki megbántva érzi magát, tőle ezennel ünnepélyes bocsánatot kérek.

Végül kijelentem, hogy nem voltam és nem leszek soha antiszemita, mert nagyon is méltánylom a magyar zsidóság hazafiságát és állam-alkotó, genitális erejét.

Ismétlem, nem volt szándékomban azon urakat, kik esetleg általam megsértve érzik magukat, megbántani.

Arad, 1906. február 15.

Tisztelettel

Kossuth Pál,
gyógyyszerész.

615

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2901

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nagyraktár

üveg, porcellán és konyhabele-
rendezési cikkekben.Megnyilt Andrássy-tér 16.
(volt Gebhart-ház.) 500

SZABÓ ALBERT

6 es. kár. fons. Jászai fng. uév. számlátja.

Városi és megyei telefon 429.

Mielőtt

kávét vásárolna,

kérem tegyen egy próbavásárlást a híressé vált

Palermo pörkölt kávéból,

amely úgy tejes, mint fekete kávénak valami fenomenális finom, íze, aromája páratlan, az idegekre nem ártalmas, szapora és igen kiadó. Hetenként kétszer friss pörkölés; eredeti 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban csakis egyedül

Dürr Gusztáv

fűszerkereskedésében kapható

a városházzal szemben.

Értéktelen utánzatoktól óvakodni; minden csomag cégem nevével és ólompecsétemmel van ellátva. 195

788—1905. végrh szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1905. évi 485. számú végzése következtében Dr. Ardeleán Kornél ügyvéd által képviselt Laszka Gavrilla javára, Marosán Péter és Marosán Mihály ellen 21 korona 60 fillér s jár. erejéig 1905. évi december hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás úján lefoglalt és 685 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, kocsik, buza stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1905. évi V. 485/2. számú végzése folytán 21 kor. 60 fill. tőkekövetelés és eddig összesen 58 korona 50 fillérben bírósálg már megállapított költségek erejéig Székudvaron leendő eszközésére 1906. évi március hó 1. napjának délutáni 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, úgy ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1906. évi február hó 12. napján.

Balassa Béla,

kir. bír. végrehajtó.

605

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karatos aranyból és finom ezüstről, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulazüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerésznel

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület.

232

Valódi orosz, Caravan
és chinai**TEÁK**

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

	csom.	Kor.
Különleges keverék kis	—	50
" " közép	1	—
" " nagy	2	—
valódi Popoff 4 sz. tuczat	7	—
" " 6 " "	5	—
" " 8 " "	4	50

Legkedveltebb fajták.

Rum	Jamaicai	üveg	liter	Kor.
"	"	1/2	"	1.70
"	"	1	"	3.40
"	"	1/2	"	2.70
"	"	1	"	5.40
"	"Hungaria"	1/2	"	1.—
"	"	1	"	2.—

Valódi Jamaicai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése

253

ARADON.

Felnöttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,

Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle „Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rheuma, csusz, köszvény

fájdalmaknál rögtön enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kérem a ezéget nem össze-
téveszteni!**Uraságoktól**

használt nyári és téli férfi-ruhákat, utazó bundákat, háló-, ebédlő- és más batorokat a legmagasabb áron veszek és eladok rendkívül olcsó árak mellett Kivánatra hűzhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsöndij mellett kaphatók.

ROTH A. Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz.,
sz. „Arany ABC“ mellett. 281Kérem a ezéget nem össze-
téveszteni!

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

M. kir. szabadalmazott

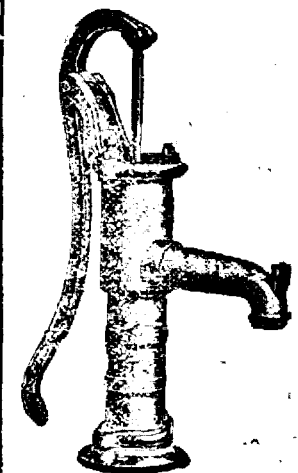
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálat t. — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű be-tül gummirozott kender-csövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Egy borprés eladó.

48—1906. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1905. évi 20320. száma végzése következtében Dr. Rosenberg Miksa ügyvéd által képviselt Illics Testvérek aradi cég javára, Lopós Pál bankotai lakos ellen 382 korona 74 fillér s járuléka erejéig 1906. évi január hó 9-én foganatosított ki-elégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1196 kor. 20 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok és kész férfi ruhameg nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a világi kir. járásbíró 1905. évi V. 491/2 száma végzése folytán 382 korona 74 fillér tőkekövetelés, ennek 1905. évi szeptember hó 11. napjától járó 6% kamattal, 1/2% váltódíjjal és eddig összesen 99 kor. 92 fillérben bíróság már megállapított költések erejéig Pankota községben, végrehajtást szenvedett házában leendő eszközlésére 1906. évi február hó 24 ik napjának délelőtti 1/2 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron aiti is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kest Világos, 1906. évi február hó 10. napján.

Thuránszky Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

607

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmét felhívni, hogy a míg a készlet tart szőlőoltvány termésemből **tavaszi szállításra** kiváló szép

1 és 2 éves dus gyökérezetű

bor és csemege-faju szőlőoltványok kerülnek mérsékelt áron eladásra.

A nagy szárazság következtében kimaradt tőkék pótlására különösen ajánlhatom 2 éves igen erős fejlődésű oltványaimat, a melyek kívánatra már kora tavasszal szállíthatók.

Oltványaim aradi lakásomnál megtekinthetők, a hol a fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF

297

szőlőoltványtermelő

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

Rozsnyay Vasas China bora

kitünő hatású gyógybor, vérszegénység, sápkór, idegesség ellen.

Fél literes nagy üveg ára 3 kor. 50 fillér.

SERAIL-CREME

nappali használatra.

Az arcot fehérré és üdévá teszi. Általánosán elterjedt és kedvelt szer. Egy tégely ára 1 korona.

Köhögés, elnyálkásodás ellen kitünő hatású a

Rozsnyay-féle

HAJDU TEA.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható valódi minőségben:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban

3841

Arad, Szabadság-tér.

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb mennyiségben míg a készlet tart, akár waggononkint Kurtics állomáson, akár kisebb mennyiségben a helyszínén Iratoson hidmérlegelve,

eladó.

Bővebbet

154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

Szabadság-tér 3. szám

alatti

üzlethelyiség

és első emeleti lakás

május 1-től

589

kiadó.

PÉNZ! BAUER ANTAL PÉNZ!

hatóságilag engedélyezett közvetítő intézete

Aradon, Boros Béni-tér 17. szám.

Elismert legolcsóbb pénzkölcsön

földbirtokokra, városi bérházakra és bért nem jövedelmező házakra, már 300 koronától a legmagasabb összegig.

Tőkekamat törlesztéses kölcsön

10, 15, 20, 30, 65 évig 4%, 4 1/2% földekre, 6%, 6 1/2% házakra, p. o. 50 évi tőkekamat törlesztésre fizet évente 100 korona után 5 korona 46 fillért és 50 év mulván kifizette a tőkét és kamatot és mivel sem tartozik. Az adós bármikor felmondhat, csak egy 1/2 évi felmondással, az intézet ellenben nem. Előleges költség nincsen, a bekebelezési költséget kívánatra előlegezem. A drágább kamata tartozásokat konvertálom. Gyors elintézés, jutányos kiszolgálás. — Továbbá állami, megyei tisztviselők, vasutasok, katonatisztek 1800 korona törzsfizetés után kapnak már kölcsönt 1300 koronát fizetéselőjegyzésre, nyugdíjasek is kapnak 1100 koronától kezdődik a kölcsön. Válaszbélyeg csatolásával felvilágosítás ingyen. Földhitelre csak telekkönyv és kataszteri birtokiv szükséges, házakra telekkönyv, házbérvallomás. — Üzletszerzők kerestetnek.

808

APRÓ HIRDETESEK.**Kiadó**

Orczy-utca 6. szám alatt május 1-ére egy 4 és egy 5 szobás lakás. Bővebbet ugyanott. 549

Kiadó lakások.

Weitzer János utca 13. szám alatt egy 7 szobás lakás és Batthyány-utca 23. szám alatt egy 4 szobás lakás május hó elsejétől kiadó. 590

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 235

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott levelező jó referenciákkal, 1500 kor. kezdő fizetéssel alkalmazást nyer. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 610

Belvárosban

2 szobás utcái lakást keresek földszint vagy emeleten április 1-ére. Mezey, Kneffel cégnél. 614

Veszek és eladok

uraságoktól használt férfi-ruhát, kívánatra házhoz is megyek. Ugyanott egy 2. számú Wertheim-Cassa eladó. Herzfeld Gyula, Asztalos Sándor utca 1 sz. 609

Irrok

Irodai teendőkből teljes önálló jártassággal bíró fiatal ember, ki ügyvédi irodában is évekig alkalmazva volt, beszél magyarul, németül és románul, kitűnő bizonyítványokkal, kaligrafikus írással, helyben vagy vidéken alkalmazást keres. Szíves megkereséseket Sz. Gy. alatt kéretik a kiadóhivatalba. 591

Üzlet átvétele!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget, ugyszintén nagybecsűt rendelésimmet, hogy 15 évig

Gorzó és Társa

czég alatt fennálló

czipészüzletet

amelynek fennállása óta beltagja voltam, a mai napon átvettem s azt ezentúl a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. 613

Kiváló tisztelettel

Bolezni Antal,

czipész. Salacz utca 2. sz.

**Tégla,
Cserép**

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

törkemence téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-út végén.

Városi telefon 206—255

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-ú. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy-ú. 23. sz. lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba saját új műutam vezet. 84

A t. közönség nagyobb kényelmére

Gebhart I. és Fiai utóda cégnél

Andrássy-tér 4. sz. a.

városi raktárt nyitottunk,

hol a legcélszerűbb és legfinomabb

légszesz csillárok és lámpák

a legolcsóbb áron árusítatnak.

Ugyanitt szerezhető be az általunk kiégetett legjobb minőségű **Auer féle légszesz izzótestek** legolcsóbb áron.

Nagy raktárt tartunk ott **légszesz-, főző- és fűtőeszközökből, légszesz vasalókból és hasonló tárgyakból.**

Különös figyelmébe ajánljuk a t. közönségnek a legújabb **Inwert légszesz égőket**, melyek 100 gyertyafényű világítás mellett óránként csak 80 liter légszeszt fogyasztanak. Ez tehát ezidőszert a legjobb és legolcsóbb világítás.

Gebhart J. és Fiai utóda cég elfogad megrendeléseket újabb légszesz berendezésekre is, melyek folytán mi azonnal költségvetéssel szolgálunk és a berendezést **a legolcsóbb áron** eszközöljük. 613

Aradi világítási és erőátviteli

részvénytársaság.

Meghívó.

A Pankotai Népbank részvénytársaság

folyó hó 25-én, d. e. II órakor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXIII évi

rendes közgyűlésére

a t. cz. részvényes tagokat az alapszabály 57. §-a figyelembentartása mellett tisztelettel meghívja.

Pankota, 1006. február hó 15.

Az igazgatóság.

Tárgysorozati

1. Jegyzőkönyv-hitelesítő-bizottság kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése s javaslata az évi zárszámadás megállapítása s a tiszta nyereség miként leendő felosztása tárgyában s ennek alapján a felmentvény megadása.
3. Igazgatóság és felügyelő-bizottság lemondása s új választás.
4. Netaláni indítványok.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy falú

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára 10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léccel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

„VICTORIA“ takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság ARADON.

Meghívás!

Az intézet alapszabályainak 17. §-a értelmében az intézet helyiségében Aradon, (Józseffőherczeg-ut 2. sz. a.)

1906. évi február hó 25-ik napján ó. e. 10 órakor megtartandó

XVIII. évi rendes közgyűlésre

a t. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

612

T Á R G Y S O R O Z A T.

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1905. évi zármérleg megállapítása.
2. A tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal.
3. Az alapszabályok módosítása jelenléti jegyek bevezetése tárgyában.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának kérdése.
5. 2 igazgatósági tagnak megválasztása.
6. A bíráló választmány megválasztása.

A személyesen vagy meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni óhajtó t. régi és új részvényesek ezennel felkéretnek, miszerint az alapszabályok 22. §-a értelmében a közgyűléshez való részvételüket és illetve megbizotti minőségüket az igazgatóságnál a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelenteni sziveskedjenek.

Arad, 1906. évi február hó 14.

Az igazgatóság.

Mérleg- és vagyonkimutatás.

VAGYON.

TEHER.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Készpénz			98368	43	Alaptőke:				
Giró-számlán és más pénzügyintézeteknél			20956	52	6000 drb. részvény à K. 200.—			1200000	—
Leszámitolt váltók álladéka			7705891	95	Tartalékalap	761273	15		
Jelzálog kölcsönök			1239806	—	Külön tartalékalap	10000	—	771273	15
Előleg értékpapírokra			61338	—	Myugdijalap			86046	19
Értékpapír tárcza:					Takarékpénztári betétek			5171879	72
500.000 K. n. é. „Pesti hazai I.					Pénztári letétek			15710	05
Takarékpénztár Egyes. 4%					Visszleszámitolt váltók			2355579	01
közs. kötvény à K. 98.—	490000	—			Fel nem vett osztalék			1334	—
Különféle pénzügyintézetek és vállalatok					Betét kamatadó			11628	03
részvényei	45790	—	535790	—	Kamatok részvényeseknek 1905. évi				
Folyó számla			26740	12	kibocsátása után			20166	11
Intézeti ház és más ingatlan vagyon			185153	56	Előre felvett kamatok			102952	—
Irodai felszerelés	5479	22			Hitelezők			2020	63
leírás után	547	92	4931	30	Nyereség áthozat 1904. évről ...	6489	61		
Adósok			1362	62	Tiszta nyereség	141188	40	147678	01
Hátralékos kamatok			5928	40					
			9886266	90				9886266	90

Aradon, 1905. évi december hó 31-ikén.

Oncu Miklós, s. k.
vezérigazgató.

Raicu Sebő, s. k.
titkár-czégvezető.

Az igazgatóság:

Veliciu Mihály, s. k.
elnök.

Ciorogariu R., s. k. Mangra V., s. k. Trutia P., s. k. Dr. Demian A., s. k. Popoviciu Gy., s. k. Vatian T., s. k. Dr. Ciacian, s. k.
alelnök.

A felügyelő-bizottság:

A fenti számlát megvizsgálva, helyesnek találta:

Dr. Ispravnic S., s. k. Marcu Miklós, s. k. Feier Gy., s. k. Secula A., s. k. Dr. Ardelean Cornel, s. k.
elnök.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-a és alapszabályaink értelmében, van szerencsénk jelenteni, hogy az 1905. évben tartott vizsgálataink alkalmával a kezelés és ügyvitel szabályosságáról meggyőződünk és mindenütt a legszigorubb rendet és pontosságot tapasztaltuk.

Az igazgatóság részéről elnök terjesztett mérleget, valamint a nyereség- és veszteség-számlát behatóan megvizsgáltuk és meggyőződünk, hogy azok a kereskedelmi törvény és intézetünk alapszabályainak megfelelően vannak felállítva, az egyes

tételek pedig megegyeznek a pontosan vezetett könyvek kivonataival.

Az igazgatóság által — a mérleg-számlán kitüntetett K 147.678.01 — tiszta nyereség felosztása iránti javaslatához a magunk részéről hozzájárulunk és annak elfogadását ajánljuk.

Ezek alapján kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1905. évi mérleget elfogadni és úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság részére az 1905. évre a felmentvényt megadni méltóztassék.

Arad, 1906. február hó 15-én.

A „Victoria“ takaré- és hitelintézet felügyelő-bizottsága:

Feier György,
elnök.

Marcu Miklós, s. k. Dr. Ispravnic Sever, s. k. Secula Axent, s. k. Dr. Ardelean Cornel, s. k.